

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Modelo MD85PRO01

Programación Gaita Galega

Curso 2023/2024

Departamento de Música Tradicional

<http://www.edu.xunta.es/centros/cmusxanviano/>

Índice

---

1. Introducción	9
Marco legal.....	9
Coñecementos previos	10
2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais	11
Grao Elemental	11
Grao Profesional	12
3. Obxectivos específicos das ensinanzas profesionais de música.....	13
4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de gaita galega	14
Grao Elemental	14
Grao Profesional	15
5. Metodoloxía	18
Principios metodolóxicos.....	18
Métodos didácticos	19
6. Atención á diversidade.....	20
7. Temas transversais.....	21
Educación en valores.....	21
Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	22
8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	23
9. Secuenciación	24
1º CURSO DE GRAO ELEMENTAL	24
9.1.1 Obxectivos.....	24
9.1.2 Contidos	24
9.1.3 Avaliación	25
9.1.3.1 Criterios de avaliación	26
9.1.3.2 Mínimos esixibles	26
9.1.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación	26
9.1.3.4 Criterios de cualificación.....	27
9.1.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	28
9.1.4 Medidas de recuperación	28
9.1.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios.....	29
9.1.4.2 Probas extraordinarias de xuño.....	29
9.1.5 Recursos didácticos	29
9.1.6 Repertorio orientativo	30

9.2	2º CURSO DE GRAO ELEMENTAL	31
9.2.1	Obxectivos.....	31
9.2.2	Contidos	31
9.2.3	Avaliación	32
9.2.3.1	Criterios de avaliación	33
9.2.3.2	Mínimos esixibles	33
9.2.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	33
9.2.3.4	Criterios de cualificación.....	33
9.2.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	34
9.2.4	Medidas de recuperación	34
9.2.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	35
9.2.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	35
9.2.5	Recursos didácticos	36
9.2.6	Repertorio orientativo	36
9.3	3º CURSO DE GRAO ELEMENTAL	37
9.3.1	Obxectivos.....	37
9.3.2	Contidos	37
9.3.3	Avaliación	38
9.3.3.1	Criterios de avaliación	38
9.3.3.2	Mínimos esixibles	39
9.3.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	39
9.3.3.4	Criterios de cualificación.....	40
9.3.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	41
9.3.4	Medidas de recuperación	41
9.3.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	42
9.3.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	42
9.3.5	Recursos didácticos	42
9.3.6	Repertorio orientativo	43
9.4	4º CURSO DE GRAO ELEMENTAL	44
9.4.1	Obxectivos.....	44
9.4.2	Contidos	44
9.4.3	Avaliación	45
9.4.3.1	Criterios de avaliación	46
9.4.3.2	Mínimos esixibles	46
9.4.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	46
9.4.3.4	Criterios de cualificación.....	46
9.4.4	Medidas de recuperación	48
9.4.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	48

9.4.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	48
9.4.5	Recursos didácticos	49
9.4.6	Repertorio orientativo	49
9.5	1º CURSO DE GRAO PROFESIONAL	50
9.5.1	Obxectivos.....	50
9.5.2	Contidos	50
9.5.3	Avaliación	51
9.5.3.1	Criterios de avaliación	52
9.5.3.2	Mínimos esixibles	53
9.5.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	53
9.5.3.4	Criterios de cualificación.....	53
9.5.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	54
9.5.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	55
9.5.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	55
9.5.5	Recursos didácticos	55
9.5.6	Repertorio orientativo	56
9.6	2º CURSO DE GRAO PROFESIONAL	57
9.6.1	Obxectivos.....	57
9.6.2	Contidos	57
9.6.3	Avaliación	58
9.6.3.1	Criterios de avaliación	59
9.6.3.2	Mínimos esixibles	60
9.6.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	61
9.6.3.4	Criterios de cualificación.....	61
9.6.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	62
9.6.4	Medidas de recuperación	62
9.6.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	63
9.6.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	63
9.6.5	Recursos didácticos	63
9.6.6	Repertorio orientativo	64
9.7	3º CURSO DE GRAO PROFESIONAL	65
9.7.1	Obxectivos.....	65
9.7.2	Contidos	65
9.7.3	Avaliación	66
9.7.3.1	Criterios de avaliación	67
9.7.3.2	Mínimos esixibles	67
9.7.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	67
9.7.3.4	Criterios de cualificación.....	68

9.7.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	68
9.7.4	Medidas de recuperación	69
9.7.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	70
9.7.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	70
9.7.5	Recursos didácticos	70
9.7.6	Repertorio orientativo	71
9.8	4º CURSO DE GRAO PROFESIONAL	72
9.8.1	Obxectivos.....	72
9.8.2	Contidos	72
9.8.3	Avaliación	73
9.8.3.1	Criterios de avaliación	74
9.8.3.2	Mínimos esixibles	74
9.8.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	75
9.8.3.4	Criterios de cualificación.....	75
9.8.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	76
9.8.4	Medidas de recuperación	76
9.8.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	77
9.8.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	77
9.8.5	Recursos didácticos	77
9.8.6	Repertorio orientativo	78
9.9	5º CURSO DE GRAO PROFESIONAL	79
9.9.1	Obxectivos.....	79
9.9.2	Contidos	79
9.9.3	Avaliación	80
9.9.3.1	Criterios de avaliación	81
9.9.3.2	Mínimos esixibles	82
9.9.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	82
9.9.3.4	Criterios de cualificación.....	82
9.9.3.5	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula.....	83
9.9.4	Medidas de recuperación	84
9.9.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	84
9.9.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	85
9.9.5	Recursos didácticos	85
9.9.6	Repertorio orientativo	86
9.10	6º CURSO DE GRAO PROFESIONAL	87
9.10.1	Obxectivos.....	87
9.10.2	Contidos	88
9.10.3	Avaliación	88

9.10.3.1	Criterios de avaliación	90
9.10.3.2	Mínimos esixibles	91
9.10.3.3	Procedementos e ferramentas de avaliación	91
9.10.3.4	Criterios de cualificación.....	91
9.10.4	Medidas de recuperación	92
9.10.4.1	Procedementos de recuperación ordinarios.....	93
9.10.4.2	Probas extraordinarias de xuño.....	93
9.10.1	Repertorio orientativo	94
Recursos didácticos		95
9.10.2	Recursos didácticos do Grao Elemental	95
9.10.3	Recursos didácticos do Grao Profesional	95
10.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	97
11.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	97
12.	ANEXOS	98
12.1	Probas de acceso a grao elemental (agás 1º)	98
12.1.1	PROBA DE ACCESO A 2º DE GRAO ELEMENTAL – GAITA	98
12.1.1.1	Contidos	98
12.1.1.2	Criterios de avaliación	98
12.1.1.3	Criterios de cualificación	99
12.1.1.4	Repertorio orientativo	99
12.1.2	PROBA DE ACCESO A 3º DE GRAO ELEMENTAL – GAITA	100
12.1.2.1	Contidos	100
12.1.2.2	Criterios de avaliación	100
12.1.2.3	Criterios de cualificación	101
12.1.2.4	Repertorio orientativo	101
12.1.3	PROBA DE ACCESO A 4º DE GRAO ELEMENTAL – GAITA	102
12.1.3.1	Contidos	102
12.1.3.2	Criterios de avaliación	102
12.1.3.3	Criterios de cualificación	103
12.1.3.4	Repertorio orientativo	103
12.2	PROBAS DE ACCESO A 1º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA	104
12.2.1	Contidos	104
12.2.2	Criterios de avaliación	104
12.2.3	Criterios de cualificación.....	105
12.2.4	Repertorio orientativo	105
12.3	Probas de acceso a outros cursos.	106
12.3.1	PROBA DE ACCESO A 2º DE GRAO PROFESIONAL – GAITA	106

12.3.1.1	Contidos	106
12.3.1.2	Criterios de avaliación	106
12.3.1.3	Repertorio orientativo	107
12.3.2	PROBA DE ACCESO A 3º DE GRAO PROFESIONAL – GAITA	108
12.3.2.1	Contidos	108
12.3.2.2	Criterios de avaliación	108
12.3.2.3	Criterios de cualificación	109
12.3.2.4	Repertorio orientativo	109
12.3.3	PROBA DE ACCESO A 4º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA	110
12.3.3.1	Contidos	110
12.3.3.2	Criterios de avaliación	110
12.3.3.3	Criterios de cualificación	111
12.3.3.4	Repertorio orientativo	111
12.3.4	PROBA DE ACCESO A 5º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA	112
12.3.4.1	Contidos	112
12.3.4.2	Criterios de avaliación	112
12.3.4.3	Criterios de cualificación	113
12.3.4.4	Repertorio orientativo	113
12.3.5	PROBA DE ACCESO A 6º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA	114
12.3.5.1	Contidos	114
12.3.5.2	Criterios de avaliación	114
12.3.5.3	Criterios de cualificación	115
12.3.5.4	Repertorio orientativo	115
12.4	Clase colectiva	116
12.4.1	Introdución	116
12.4.2	Obxectivos	116
12.4.3	Contidos	117
12.4.4	Criterios de avaliación	117
12.4.5	Mínimos esixibles	118
12.4.6	Procedementos e ferramentas de avaliación	118
12.4.7	Criterios de cualificación	118
12.5	Segundo instrumento	119
12.5.1	Introdución	119
12.5.2	Obxectivos	119
12.5.3	Contidos	119
12.5.4	Criterios de avaliación	120
12.5.5	Mínimos esixibles	120
12.5.6	Procedementos e ferramentas de avaliación	120

12.5.7	Criterios de cualificación.....	120
12.6	Criterios para a obtención dos premios fin de grao.	121
12.7	ANEXO COVID 19	122
1.	Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior (2019/2020)	122
2.	Posibles escenarios en función da situación sanitaria: actividade lectiva presencial, semi-presencial e/ou non presencial. Adaptacións necesarias que a docencia non presencial puidese requirir.....	123
3.	Para a elaboración desta PD e seguindo as directrices establecidas na CCP	124
4.	Plans de reforzo e recuperación coa finalidade de que o alumnado recupere as aprendizaxes imprescindibles non adquiridos no curso 2019/2020	124
5.	Medidas de atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao	124
6.	Alumnado con dificultades derivadas da fenda dixital.....	124
7.	Procedementos de avaliación	125

1. Introducción

A Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música. O artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen.

A presente Programación Didáctica de Gaita está baseada na secuenciación dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación ao longo dos seis cursos de que consta o grao profesional, e foi realizada polo profesorado do Departamento de Música Tradicional de acordo co currículo oficial vixente para a materia e co proxecto educativo do centro, como así establecen os artigos 5º e 10º do capítulo II dos Decretos 198/2007 e 203/2007, do 27 de setembro, respectivamente.

Este documento inclúe, ademais dos obxectivos e contidos, a metodoloxía que se vai a seguir (indicando materiais e recursos didácticos que se empregarán), a avaliación e os seus tipos, procedementos e ferramentas (tanto da aprendizaxe coma da ensinanza e da propia programación), a atención á diversidade, e outras informacións de interese e necesidade para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Entendemos esta programación didáctica como un instrumento flexible, que permite adaptarse ás circunstancias concretas do alumnado en cada momento do seu proceso de aprendizaxe, pero ao mesmo tempo, tamén como marco de referencia para a ensinanza, garantizando que aqueles alumnos e alumnas dun mesmo nivel, e incluso con diferente profesorado, poidan acceder a unha ensinanza que favoreza a consecución dunhas competencias mínimas equiparables.

Marco legal

A continuación se citan, respecto a súa data de publicación, de menor a maior antigüedad, os documentos legais empregados para a elaboración desta programación didáctica:

- **ORDE do 29 de setembro de 2015**, pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- **DECRETO 229/2011, do 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- **CIRCULAR 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa**, pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- **ORDE do 4 de agosto de 2011**, pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, no que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.
- **DECRETO 223/2010, do 30 de decembro**, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.

- **ORDE do 28 de xullo de 2008**, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.
- **CIRCULAR 21/2008 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais**, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.
- **ORDE do 8 de febreiro de 2008**, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- **DECRETO 198/2007, do 27 de setembro**, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.
- **DECRETO 203/2007, do 27 de setembro**, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- **CIRCULAR 9/2007 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais**, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

Coñecementos previos

Para acceder ao 1º curso de Grao Elemental non se precisan coñecementos previos posto que os parámetros a valorar na proba de acceso son de carácter aptitudinal: discriminación auditiva, rítmica, memoria auditiva, etc. Acceder a calquera outro dos cursos de Grao Elemental, require dun dominio dos contidos do curso anterior.

Para acceder ao 1º curso de Grao profesional é necesario superar a proba específica de acceso. Entrar en calquera outro dos cursos de Grao Profesional, require dun dominio dos contidos do curso anterior a valorar en probas similares.

2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais

Grao Elemental

O artigo 2º do capítulo I do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, indica que a finalidade deste grao é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Esta finalidade acadaríase coa consecución dos obxectivos ou capacidades ao longo dos catro cursos dos que consta o grao elemental e que o artigo 3º do capítulo I do mesmo Decreto enumera:

- Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar a música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- Coñecer e valorar a importancia da respiración e do dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental, da calidade do son e da interpretación.
- Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento da especialidade, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación artística.
- Interpretar en público, coa necesaria seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación.
- Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos, e adaptarse harmónicamente ao conxunto.
- Ser consciente da importancia do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico consigo mesmo.
- Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- Ser consciente da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Grao Profesional

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, indica no artigo 2º que a súa finalidade é proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, ordenándose en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Esta finalidade acádase ao longo dos seis cursos dos que consta este grao coa consecución dos seguintes obxectivos que aparecen enumerados no artigo 3º do mesmo Decreto:

- Habitarse a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- Analizar e valorar a calidade da música.
- Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
- Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
- Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

3. Obxectivos específicos das ensinanzas profesionais de música

---

No Decreto 203/2007 de ordenación das ensinanzas profesionais recóllense, no artigo 6º, os obxectivos específicos destas, que serán desenvolvidos de xeito máis concreto no currículo de cada materia. Estes obxectivos específicos ou capacidades que deben ser adquiridos polo alumnado do grao profesional das ensinanzas de música son:

- Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.
- Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.
- Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- Formar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable do conxunto.
- Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.
- Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.
- Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.
- Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exigencias das obras.
- Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.
- Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.
- Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e das épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.
- Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de gaita galega

---

Grao Elemental

O Anexo II do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, fala da importancia dos catro cursos que compoñen o grao elemental para o desenvolvemento do futuro instrumentista, xa que ao longo deste período, teñen que quedar sentadas as bases dunha técnica correcta e eficaz e, o que todavía é máis importante, duns conceptos musicais que cristalicen, mediando o tempo necesario para a maduración de todo iso, nunha auténtica conciencia de intérprete.

Os obxectivos, contidos e criterios de avaliación, citados no anexo II deste decreto, e sobre os que se basa a presente programación, son os seguintes:

Obxectivos:

- Acadar un control suficiente do tempero e certa práctica na preparación dos elementos da gaita que permitan obter unha correcta afinación e un mínimo de calidade sonora.
- Adquirir unha dicitación e técnica de base que posibilite interpretar un repertorio idóneo para este nivel procedente da tradición musical de Galicia, principalmente, e das cornamusas máis afíns.
- Dominar os recursos básicos de ornamentación e articulación, así como a súa tipificación, clasificación, e representación gráfica.
- Demostrar os coñecementos fundamentais sobre a música e a historia deste instrumento, así como a súa situación no contexto da familia das cornamusas.
- Interpretar de memoria o repertorio estudado.

Contidos:

- Coñecemento da técnica e ornamentación de base, así como a representación da mesma.
- Exercicios, estudos e pezas propias deste nivel.
- Experiencia no mantemento, na preparación e na afinación da gaita.
- Cultura xeral sobre a música e a historia do instrumento, así como de aqueles máis próximos.
- Práctica e improvisación do preludio.

Criterios de avaliación:

- Leer textos a primeira vista con fluidez e comprensión. Este criterio de avaliación pretende constatar a capacidade do alumno para desenvolverse con certo grado de autonomía na lectura dun texto.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido. Este criterio de avaliación pretende comprobar, a través da memoria, a correcta aplicación dos coñecementos teórico-prácticos da linguaxe musical.

- Interpretar obras en relación aos criterios do estilo correspondente. Este criterio de avaliación pretende comprobar a capacidade do alumno para empregar o tempo, a articulación e a dinámica como elementos básicos da interpretación.
- Describir despois dunha audición os rasgos característicos das obras escoitadas. Con este criterio, se pretende avaliar a capacidade para percibir e relacionar cos coñecementos adquiridos os aspectos esenciais de obras que o alumno poda entender en base ao seu nivel de desenvolvemento cognitivo e afectivo, aínda que non as interprete por ser novas para él ou por resultar todavía inabordables debido a súa dificultade técnica.
- Mostrar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual. Este criterio de avaliación pretende verificar si o alumno é capaz de aplicar no seu estudio as indicacións do profesor e, con elas, desenvolver una autonomía progresiva de traballo que lle permita valorar correctamente o seu rendemento.
- Interpretar en público, como solita e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación. Este criterio de avaliación trata de comprobar a capacidade de memoria e autocontrol, e o dominio da obra estudada. Así mesmo, pretende estimular o interese polo estudo e fomentar as capacidades de equilibrio persoal que lle permitan enfrentarse con naturalidade ante un público.
- Actuar como membro dun grupo e manifestar a capacidade de tocar e cantar, ao mesmo tempo que escoita e se adapta ao resto dos instrumentos ou das voces. Este criterio de avaliación presta atención á capacidade do alumno para adaptar a súa afinación, precisión rítmica, dinámica, etc., á dos seus compañeiros e compañeiras nun traballo común.

Grao Profesional

O Anexo II do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanza profesional de réxime especial de música, fala da formación do instrumentista como un fronte interdisciplinar de considerable amplitude e que supón un longo proceso formativo no que xogan un importantísimo papel, por unha parte, o cultivo temprano das cualidades puramente físicas e psicomotrices e, por outra, a progresiva maduración persoal, emocional e cultural do futuro intérprete.

Os obxectivos, contidos e criterios de avaliación, citados no anexo II deste decreto, e sobre os que se basa a presente programación, son os seguintes:

Obxectivos:

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, vibrato, etc.
- Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilizalas, dentro das exixencias do nivel, no repertorio propio.
- Practicar música de conxunto, nas formacións propias do instrumento.
- Ser consciente da importancia do traballo de investigación etnomusicolóxica como fonte de inspiración e coñecemento, así como o deber de preservar o patrimonio da música tradicional.

- Adquirir a suficiente destreza no mantemento do instrumento e a elaboración dos elementos básicos para a produción do sonido.
- Ser capaz de ornamentar dacordo cos criterios estilísticos, así como fomentar a capacidade de creación e improvisación de elementos estilísticos propios.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.

Contidos:

- Traballo de tódolos elementos que interfíren no fraseo musical: línea, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos.
- Estudo do repertorio para gaita solista, cuarteto tradicional, bandas e formacions folk.
- Exercicio de improvisación e variacións sobre melodías de corte tradicional.
- Práctica de transcrición e adaptación á gaita de repertorio proviente doutras cornamusas.
- Estudo fonográfico e bibliográfico sobre a música tradicional e a expansión da cornamusa no mundo.
- Entrenamento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a vista.
- Práctica de conxunto.

Criterios de avaliación:

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio se pretende avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grado de relaxación necesaria para evitar tensions que conduzcan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sin desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio evalúa a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e o uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio se pretende evaluar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras do repertorio. Con este criterio se pretende evaluar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura a primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio evalúa a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura a primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista ou en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posee do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grado de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista dacordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio se valora o dominio e a comprensión que o alumnado posee das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro das mesmas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro dos marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio evalúa o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro del respeto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio se quere comprobar o desenvolvemento que o alumnado acadou en canto aos hábitos de estudo e a capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio se pretende avaliar a capacidade de autocontrol e grado de madurez da súa personalidade artística.

5. Metodoloxía

A orientación pedagóxica da materia irá encamiñada á resolver as dificultades que se atopa ó alumno de adaptación ó instrumento. Para iso, no primeiro cuadrimestre do primeiro curso de grao elemental farase fincapé na utilización de *frauta rectificada* como paso previo.

As necesidades específicas do instrumento fan necesaria unha aula en boas condicións acústicas de insonorización, debido ao volume que pode acadar en certas obras e estilos.

En canto á metodoloxía específica, farase unha primeira toma de contacto nas primeiras sesións para obter datos específicos de forma que poidamos realizar unha avaliación sumativa, partindo dos coñecementos previos.

No primeiro curso de grao medio, isto faise especialmente importante pola proba de acceso mediante a cal puidesen acceder alumnos con carencias con respecto ó currículo de grao elemental.

As ferramentas de traballo na aula serán fundamentalmente as pezas, de forma que o alumno coñeza o repertorio fundamental da música tradicional así como o das cornamusas afíns. Isto completárase con exercicios, estudos, etc., específicos para resolver as distintas dificultades que están desenroladas nos obxectivos do curso. Completárase coa realización de actividades como creación de pezas, transcripción, lectura de artigos, etc. para acadar os obxectivos propostos.

O traballo co instrumento completárase coa utilización da *frauta rectificada* e a percusión, como complemento á interpretación no instrumento.

Pola propia natureza da ensinanza de música tradicional, o método a empregar será a autoaprendizaxe guiada, onde o profesor en cada clase orientará e motivará ao alumnado para a busca, procesamento e aplicación da información necesaria, así como a aprendizaxe por proxectos, xa que estes coñecementos que adquirirá poranse en práctica nas metas ou proxectos establecidos, desde a preparación de obras e estudos hasta un programa de concerto.

Para dar reposta a todo o anterior, e de xeito xeral, as estratexias metodolóxicas adaptaranse á madurez do alumnado e aos factores contextuais da clase, como son o tempo dispoñible e os espazos e recursos cos que se conte.

Principios metodolóxicos

Os principios que rexen a elaboración desta programación didáctica dotándoa de coherencia e sentido son:

- **Actividade:** O teórico-práctico da materia de gaita require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas vai implícito na nosa ensinanza.
- **Autonomía:** Cada alumno/a será orientado, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Creatividade:** Ao tratarse dunha ensinanza artística, toda actividade que realicemos tratará de estimular o pensamento e a imaxinación, buscando conseguir que os nosos alumnos non repitan soamente o que dicimos e pedimos.

- **Individualización:** En cada clase se terá en conta a dimensión persoal e afectivo social de cada alumno ou alumna.
- **Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas:** Co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.
- **Convivencia:** Nos casos en que as actividades da nosa ensinanza requiran de traballo en equipo fomentárase en todo momento un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación:** Esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que será útil noutras situacións, que terá aplicación reais.
- **Interdisciplinabilidade:** Buscaremos relacionar os contidos da nosa materia cos das outras materias do currículo que cursa o noso alumnado para dotalos dunha maior significación

Métodos didácticos

Á hora de decidir os métodos didácticos para esta programación didáctica tiveronse en conta os seguintes enfoques:

- **Modelo constructivista:** Tomando como idea principal que o coñecemento é unha construción persoal na que o/a alumno/a elabora significados propios a partir duns coñecementos previos, a través dunha actividade intelectual e práctica.
- **Aprendizaxe significativa:** Este modelo de aprendizaxe está moi relacionado co constructivista, xa que a adquisición de coñecemento polo alumno realízase construíndo sobre os seus propios esquemas, sumando información sobre a que xa ten, que lle será útil para aplicar noutras situacións.

Para que isto se produza, debemos ter en conta ao longo de toda actividade:

a) Que o alumnado teña unha boa actitude, algo que se consegue facéndolle ver que o que están a facer ten sentido, é dicir ten unha razón, unha finalidade, así como fomentando o bo clima de clase, a autoconfianza, etc.

b) Que o que se ensine presente unha estrutura lóxica dentro da materia, enfocando o traballo de forma globalizadora.

c) Que as novas aprendizaxes se relacionen cos coñecementos previos, é dicir, os contidos deben ter significatividade psicolóxica.

d) Que sexan conscientes da importancia do estudo individual, fomentando o interese e o respecto polo hábito de estudo e ensinándolles a maneira de que ese tempo sexa eficiente.

6. Atención á diversidade

A diversidade constitúe un valor que enriquece e diversifica a realidade, esixindo no plano educativo unha maior atención por parte do profesorado.

É un feito que os alumnos que acceden a un conservatorio presentan diferenzas individuais e non todos os alumnos aprenden ao mesmo ritmo nin teñen as mesmas capacidades, polo que será labor do profesorado adecuar a práctica docente ás necesidades e características do alumnado.

Para dar resposta á diversidade, desde a clase de Música Tradicional teremos en conta as seguintes pautas:

- Traballar con materiais abertos e flexibles, que tracen diversas estratexias para o logro dos coñecementos.
- Ter en conta as diferenzas individuais e de grupo que se detectan na avaliación inicial: os intereses do alumnado, o contacto que tiveron coas actividades, as destrezas adquiridas, etc.
- Buscar orientación externa, de ser necesario, co propio centro como mediador.
- Respetar o ritmo de aprendizaxe de cada alumno.
- Diversificar as actividades para lograr os obxectivos.
- Trazar actividades de diferente dificultade e integrar aos alumnos na máis apropiada ao seu nivel.
- Fomentar a pedagogía do éxito, é dicir, valorar os pequenos logros de cada un e considerar positivamente o seu proceso de aprendizaxe.
- Potenciar o traballo das actitudes para lograr o respecto de todos.

A atención á diversidade constitúe un indicador moi positivo da saúde do noso sistema educativo, xa que un sistema que tamén intenta dar resposta a todos eses nenos e nenas con discapacidade a nivel persoal e con características cognoscitivas por encima da media, é un sistema educativo achegado ás necesidades reais do educando. Neste sentido a nosa programación didáctica intentará establecer os instrumentos necesarios, en consonancia cos outros documentos do centro, para lograr unha educación musical comprensiva e de calidade.

Para o alumnado con necesidades específicas contémlase os casos seguintes:

-Como se trata dunha especialidade de vento, en caso de ter algún problema relacionado co sistema respiratorio, traballaranse exercicios específicos de respiración, así como a utilización de instrumentos que serven para mellorar a capacidade pulmonar.

-No caso de ter algunha dificultade de tipo visual, o material de uso para a clase utilizarase dixitalizado, de forma que coas ferramentas informáticas poderemos facer fronte a estas dificultades

7. Temas transversais

A maiores dos valores universais de respecto e convivencia que afectan a diferentes ámbitos da educación, nas aulas traballaremos especialmente para que os alumnos adquiren coñecementos e habilidades para ser capaces de valorar a música desde un punto de vista estético e artístico.

Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- **Educación ambiental:** tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- **Educación para a saúde:** abordarámola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto tono muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- **Educación para a igualdade de sexos:** partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertenzan.
- **Educación para a paz e a tolerancia:** traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- **Educación para o lecer:** traballarase a partir do concepto productivo do ocio, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.
- **Educación do consumidor:** intentaremos inculcar unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música
- **Educación moral e cívica:** abordarámola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude de escoita e respecto aos demais... Todas estas normas estarían referidas aos compañeiros, ao material da aula, ao profesor, etc.
- **Educación multicultural:** valorar e fomentar o interese polo legado musical doutras culturas, analizando diferencias e semellanzas, para enriquecer a bagaxe musical dos alumnos en canto á diversidade cultural.

Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complemente cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente.

Na materia de gaita, de forma máis concreta, usaremos as TIC's en diversos contextos, como os seguintes:

- Busca de información, elaboración de traballos, actividades, etc. na rede.
- Presentacións de traballos mediante powerpoint ou similares.
- Software de edición de partituras, edición de audio, etc..

O centro debe contar con algún equipo informático con conexión a Internet a disposición de profesores e alumnos. Para esta materia a rede é unha importante fonte de información, tanto para a consulta de fondos de bibliotecas, lectura de artigos especializados sobre a materia, busca de partituras, arquivos de audio, ou libros especializados, etc. A biblioteca- fonoteca- videoteca do centro convértese no lugar máis adecuado para a obtención de información, deberemos animar e axudar aos alumnos a utilizar este espazo con aproveitamento. É recomendable usar na aula tecnoloxías da información e da comunicación, sempre que contemos con recursos que nolo permitan.

8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Tratarase de fomentar o interese e aprendizaxe musical dende diferentes ángulos: literario, audiovisual, artístico, etc., poñendo en práctica diferentes actividades que contribúan a acadar os obxectivos do curso.

As actividades extraescolares estarán organizadas polo centro, i estarán relacionadas con aspectos propios das ensinanzas de música: cursos especializados, asistencia a concertos ou ensaios de agrupacións de música, visita a museos ou similar, concertos fora do centro, etc.. os alumnos e os seus responsables legais estarán informados con anterioridade de tódolos datos pertinentes. Nestas actividades, organizadas para incentivar ós alumnos e mellorar a súa educación, se resaltarán, ademais valores de respecto e convivencia, entre outros.

9. Secuenciación

1º CURSO DE GRAO ELEMENTAL

9.1.1 Obxectivos

- Coñecer o instrumento e a súa morfoloxía.
- Adoptar unha posición corporal que permita a correcta colocación do instrumento e coordinación entre ambas mans.
- Iniciar o manexo do fol.
- Emitir un son estábel.
- Coñecer e identificar auditivamente ritmos tradicionais.
- Coñecer as características da escritura para gaita.
- Aplicar na interpretación os coñecementos de linguaxe musical.
- Practicar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a percepción auditiva.
- Desenvolver as habilidades motrices no instrumento.
- Desenvolver da técnica instrumental elemental.
- Desenvolver a creatividade en xeral.
- Tomar conciencia da importancia do traballo individual.
- Interpretar un repertorio de estética tradicional, en relación coas esixencias do nivel.

9.1.2 Contidos

- Descrición, mantemento e coidado do instrumento.
- Posición das mans no punteiro.
- Práctica do tempero e o manexo do fol.
- Coñecemento das notas do primeiro rexistro.
- Práctica de notas longas co instrumento.
- Traballo de articulación: picados simples e batementos.
- Exercicios en Do M. A escala de DoM.
- Características da escritura para gaita.
- Técnica instrumental básica.
- Práctica de escritura musical para gaita.
- Rudimentos de análise. Achegamento básico á comprensión de estruturas musicais: frase, semifrase.

- Interpretación de repertorio de corte tradicional.
- Iniciación á lectura a primeira vista.
- Identificación auditiva de ritmos tradicionais.
- Adestramento da memoria.
- Aprendizaxe de música de oído.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.

9.1.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.1.3.1 Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista coa fluidez e comprensión propias do nivel.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido
- Interpretar obras en relación aos criterios do estilo correspondente.
- Mostrar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento.

9.1.3.2 Mínimos esixibles

- Ser capaz de interpretar de memoria 2 obras do repertorio seleccionado polo profesor.
- Amosar un control mínimo do manexo do fol.
- Leer a primeira vista pezas e estudos sinxelos.

9.1.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos públicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.1.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de cualificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.1.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.1.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.1.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.1.4.2 Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.1.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.1.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Pampónigas de Caldas
- Vals de Taramundi
- Muiñeira de Chao
- An dro
- Xota de Santiago
- Marcha do Antergo Reino de Galicia
- Muiñeira dos Nenos
- Mazurca de Liñares
- Sapoconchiño – Ernesto Campos
- Mazurca da Bretoña

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.2 2º CURSO DE GRAO ELEMENTAL

9.2.1 Obxectivos

- Realizar os coidados e posta a punto do instrumento.
- Traballar a postura correcta para a boa colocación do instrumento e o control das diferentes partes do corpo que interveñen na práctica.
- Iniciar a afinación do punteiro.
- Traballar o control do tempero e manexo do fol.
- Traballar a dicitación.
- Coñecer as características da escritura para gaita.
- Aplicar os coñecementos de linguaxe musical na interpretación.
- Practicar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a percepción auditiva do alumno.
- Desenvolver as habilidades motrices no instrumento.
- Desenvolver a técnica instrumental elemental.
- Desenvolver a creatividade en xeral.
- Tomar conciencia da importancia do traballo individual.
- Interpretar un repertorio de acordo coas esixencias do nivel, tanto como solista, como parte dun grupo.

9.2.2 Contidos

- Mantemento e coidado do instrumento.
- Morfoloxía e coidado da palleta e dos pallóns.
- Iniciación á afinación do punteiro.
- Afinación do ronco e práctica do tempero.
- Identificación auditiva de motivos melódicos sinxelos.
- Iniciación á interpretación e improvisación de preludios.
- Traballo de intervalos intervalos de 3ª e 5ª.
- Práctica de articulación: picado e batemento.
- Traballo das escalas de Do M, FaM, SolM.
- Iniciación ás escala de Rem e Mim.
- Profundización da técnica instrumental básica.
- Práctica de escritura musical para gaita.
- Rudimentos do análise. Achegamento básico á comprensión de estruturas musicais: frase, semifrase.
- Interpretación dun repertorio de música galega de fácil execución.

- Coñecemento e identificación xeral de instrumentos de percusión galega.
- Coñecemento e identificación de ritmos tradicionais.
- Aprendizaxe de música de oído.
- Adestramento da memoria.
- Práctica da lectura a primeira vista.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.
- Planificación e organización para a asistencia e participación en concertos.

9.2.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.2.3.1 Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista coa fluidez e comprensión propias do nivel.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido
- Interpretar obras en relación aos criterios do estilo correspondente.
- Describir, despois dunha audición, os rasgos característicos das obras escoitadas.
- Mostrar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.

9.2.3.2 Mínimos esixibles

- Coñecer o nome das partes da Gaita, así como o seu coidado.
- Ser capaz de interpretar de memoria 4 obras do repertorio seleccionado polo profesor.
- Amosar un control mínimo do manexo do fol.
- Leer a primeira vista pezas e estudos sinxelos.

9.2.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos públicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.2.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.2.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.2.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.2.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.2.4.2 Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.2.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.2.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Alborada de Ourense
- Muiñeira mariñana
- Pasodoble de Saíar
- Foliada de Tenorio
- Ladeira – X.L. Miguélez
- Vals de Lalín
- Rumba de Chandepena

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.3 3º CURSO DE GRAO ELEMENTAL

9.3.1 Obxectivos

- Realizar os coidados e posta a punto do instrumento.
- Afinar o punteiro e o ronco.
- Identificar auditivamente os ritmos tradicionais.
- Interpretar un repertorio tradicional e de autor.
- Interpretar preludios improvisados.
- Traballar ornamentación.
- Aplicar os coñecementos de linguaxe musical na interpretación.
- Practicar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a percepción auditiva do alumno.
- Seguir desenvolvendo as habilidades motrices no instrumento.
- Desenvolver a técnica instrumental.
- Desenvolver a creatividade en xeral.
- Tomar conciencia da importancia do traballo individual.
- Interpretar un repertorio de acordo coas esixencias do nivel como solista e en conxunto.
- Interpretar en público con control e seguridade.

9.3.2 Contidos

- Afinación de punteiro e ronco.
- Traballo de tempero e manexo do fol.
- Desenvolvemento da técnica instrumental.
- Exercicios en Do M, FaM, SolM, Rem, Mim.
- Iniciación á escala de Do menor.
- Exercicios básicos: intervalos de 2ª, 3ª, 4ª, 5ª, picados e batementos.
- Interpretación e improvisación de preludios.
- Traballo do cese de son.
- Iniciación a ornamentación na gaita: combinacións de picados simples e mordentes.
- Práctica de conxunto co mestre.
- Representación gráfica correcta dos sons da gaita no pentagrama e a ornamentación.
- Rudimentos de análise. Achegamento básico á comprensión de estruturas musicais: grandes seccións e subseccións, frase, semifrase, motivo.
- Interpretación de repertorio de corte tradicional.
- Identificación dos ritmos tradicionais básicos.

- Traballo de audicións comentadas de música tradicional.
- Adestramento progresivo e permanente da memoria.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa indispensable para a obtención dunha boa calidade de son.
- Aprendizaxe de música de oído.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.

9.3.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.3.3.1 Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista coa fluidez e comprensión propias do nivel.
- Memorizar e interpretar textos musicais empleando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido
- Interpretar obras en relación aos criterios do estilo correspondente.
- Describir, despois dunha audición, os rasgos característicos das obras escoitadas.
- Mostrar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.

9.3.3.2 Mínimos esixibles

- Ser capaz de interpretar de memoria 4 obras do repertorio seleccionado polo profesor.
- Leer a primeira vista pezas e estudos sinxelos.
- Amosar un control do manexo do fol e os rudimentos de afinación no punteiro.
- Ter un coñemento básico do mantemento da gaita así como do seu coidado.

9.3.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.3.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.3.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.3.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.3.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.3.4.2 Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar un mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.3.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.3.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Muiñeira de Freixido
- Rumba dos Padernes
- Valseadiño
- Heicho de dar queridiña
- Carballesa do Incio
- Camiño de Chans – A. Seoane
- Cantiga de Santa María nº 353
- Bransle Double

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.4 4º CURSO DE GRAO ELEMENTAL

9.4.1 Obxectivos

- Realizar os coidados e posta a punto do instrumento.
- Afinar o punteiro e o ronco.
- Coñecer a grandes rasgos repertorio e historia de gaiteiros e grupos característicos do folclore galego.
- Interpretar repertorio tradicional e de autor.
- Interpretar preludios improvisados en diferentes tonalidades.
- Interpretar obras con requinteo.
- Coñecer a ornamentación básica.
- Tocar a escala cromática na primeira octava.
- Interpretar obras con ornamentación.
- Analizar pezas sinxelas e comentar as súas características.
- Practicar a lectura a primeira vista.
- Desenvolver a percepción auditiva do alumno.
- Desenvolver as habilidades motrices no instrumento.
- Desenvolver a técnica instrumental.
- Desenvolver a creatividade en xeral.
- Tomar conciencia da importancia do traballo individual.
- Interpretar un repertorio de acordo coas esixencias do nivel como solista e en conxunto.
- Interpretar en público con autonomía progresivamente maior.
- Comprender a función comunicativa da música.

9.4.2 Contidos

- Coñecemento de materiais na construción do instrumento, innovacións e novas achegas ó mundo da Gaita.
- Afinación do punteiro e o ronco.
- Traballo do tempero e manexo do fol.
- Interpretación da escala cromática ata o mi da 2ª oitava. Exercicios.
- Traballo do requinteo.
- Iniciación a dixitacións alternativas.
- Práctica de preludios improvisados.
- Práctica de ornamentación básica: ornamentos de dúas e tres notas.
- Traballo de exercicios en todo o rexistro do instrumento.
- Práctica de escalas ata tres alteracións.

- Análise e dominio das características propias de pezas tradicionais.
- Traballo de recursos estilísticos: vibrato e glissando.
- Aprendizaxe de música de oído.
- Identificación auditiva de motivos melódicos.
- Achegamento básico á comprensión de estruturas musicais. Macroforma: grandes seccións e subseccións; microforma: frase, semifrase, motivo.
- Interpretación de pezas de autor e de corte tradicional axeitadas ó nivel.
- Adestramento progresivo e permanente da memoria.
- Práctica de conxunto co mestre.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.

9.4.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA

	Proba de rendimento	Ficha de calibración
--	---------------------	----------------------

9.4.3.1 Criterios de avaliación

- Leer textos a primeira vista coa fluidez e comprensión propias do nivel.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.
- Interpretar obras en relación aos criterios do estilo correspondente.
- Describir, despois dunha audición, os rasgos característicos das obras escoitadas.
- Mostrar nos estudos e nas obras a capacidade de aprendizaxe progresiva individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.

9.4.3.2 Mínimos esixibles

- Ser capaz de interpretar de memoria 4 obras do repertorio seleccionado polo profesor.
- Amosar un control mínimo do manexo do fol e da técnica instrumental requerida.
- Leer a primeira vista pezas e estudos sinxelos.
- Ter un coñecemento básico do mantemento da gaita así como do seu coidado.

9.4.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.4.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre

- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de cualificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.4.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.4.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.4.4.2 Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.4.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.4.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- A pequena meiga – Iván Costa
- Pasodoble de Bembrive – Marcos Castro
- Saint Drone – X.L. Miguélez
- Muiñeira de Pontesampaio
- Foliada nº 2 de Aires d'a Terra
- Aires de Pontevedra
- Jota Lucense
- Loliña
- O Migueliño
- Chouteira de Mondoñedo
- Muiñeira Picada

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.5 1º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

9.5.1 Obxectivos

- Coñecer as características do empalleteado e empallonado.
- Desenvolver o estudo da técnica dixital.
- Estudar diferentes tipos de articulación.
- Controlar a independencia e sincronización de dedos e as mans.
- Desenvolver control sobre o fol e o dominio do tempero.
- Practicar as diferentes formas de cese de son.
- Coñecer as características do repertorio a interpretado.
- Transcribir auditivamente pezas sinxelas.
- Compoñer motivos e frases de corte tradicional.
- Traballar a ornamentación e a súa grafía.
- Interpretar obras con requinteo, en distintas tonalidades e con ornamentación.
- Interpretar preludios improvisados en diferentes tonalidades.
- Interpretar repertorio de diferentes estilos con partitura e de memoria.
- Interpretar en público con autonomía progresivamente maior.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos adquiridos para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación das obras deste nivel: dixitación, ornamentación e tempero.
- Coñecer a orixe, antecedentes e historia da gaita así como intérpretes, compositores e repertorio relevantes.
- Desenvolver a percepción auditiva.
- Ampliar os coñecementos sobre a tesitura completa do instrumento e a técnica instrumental.
- Desenvolver a creatividade en xeral.

9.5.2 Contidos

- Repaso de conceptos teórico-prácticos do grao elemental.
- Estudo da técnica de empalleteado i empallonado para conseguir a calidade do son desexada.
- Traballo do cese do son da palleta e os bordóns a través do fol ou a dixitación.
- Desenvolvemento da velocidade dixital.
- Perfeccionamento da técnica do picado e do bateamento como recurso de articulación e ornamentación.
- Traballo da ornamentación e a súa grafía: picados dobres e ornamentos de dúas e tres notas.
- Traballo de exercicios de cambios de oitavas, intervalos e tonalidades ata tres alteracións.

- Desenvolvemento da técnica instrumental: rexistro completo.
- Iniciación aos modos.
- Improvisación de preludios en diversas tonalidades.
- Iniciación á composición e desenvolvemento da creatividade en xeral.
- Transcrición de pezas sinxelas a unha voz.
- Análise das características do repertorio interpretado.
- Interpretación de repertorio con ornamentación.
- Interpretación de repertorio de diferentes estilos con partitura e de memoria.
- Adestramento progresivo e permanente da memoria.
- Práctica de lectura a primeira vista.
- Adquisición de hábitos de estudo saudables.
- Estudo bibliográfico sobre a música tradicional.

9.5.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase

Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.5.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

9.5.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar de memoria seis obras do curso seleccionadas polo profesor.
- Amosar un control estable do manexo do fol e a técnica instrumental.
- Leer a primeira vista pezas e estudos do nivel do curso con ornamentos.
- Ter un bo coñemento do mantemento da gaita así como do seu coidado.
- Realización dun traballo escrito relacionado ca temática dos contidos.
- Interpretar e abordar un repertorio coa suficiente autonomía e mostrar a súa capacidade escenográfica en audicións públicas.

9.5.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.5.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalguna das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.5.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Integración e/ou participación do alumno ás actividades do departamento.
- Traballo diario nas aulas.
- Capacidade interpretativa en público, ben sexa en audicións ou concertos.
- Asistencia, participación e consecución de obxectivos e contidos.

Actitude (lista de cotexo)	20%
Obxetivos e contidos (diario de clase)	40%
Interpretación (ficha de calibración)	40%

*O alumno deberá superar o 40% da cualificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

Para os casos de perda de Avaliación Continua e as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de Avaliación serán os seguintes:

Técnica e afinación 50%	Dominio do tempero e afinación	20%	Execución	20%	Escoita	10%
Interpretación 50%	Calidade na interpretación	20%	Integración no conxunto	20%	Uso dos recursos estéticos	10%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 4 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.5.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.5.4.2 Probas extraordinarias de xuño

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.5.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.5.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Chouteira do Lérez - *Tradicional*
- Les Pensées – P- Delavigne
- Xota dos 28 puntos – *Tradicional*
- Noites de lúa na praia – Ernesto Campos
- Pasacorredoiras de Xan de Campañó
- Muiñeira do Daniel – Xose Lois Romero
- Estudo en Gm – David Bellas
- Músicas características do sur de Galicia e Terra de Montes

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.6 2º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

9.6.1 Obxectivos

- Perfeccionar a técnica do empalleteado e empallonado.
- Controlar e perfeccionar a independencia e sincronización dos dedos e as mans.
- Coñecer as características do repertorio a interpretar neste nivel.
- Diferenciar e aplicar ao estudo as distintas articulacións dixitais.
- Perfeccionar o control sobre o fol, tanto na produción do son como na procura da calidade deste.
- Desenvolver o estudo da técnica dixital e o control dos diferentes elementos articulatorios que interveñen na interpretación
- Transcribir auditivamente pezas sinxelas de diferentes estilos.
- Interpretar obras con requinteo, en distintas tonalidades, con picados simples, dobres, batementos e ornamentación básica.
- Interpretar preludios improvisados en diferentes tonalidades.
- Interpretar un repertorio de diferentes estilos de acordo coas esixencias do nivel, con partitura e de memoria.
- Interpretar obras con emprego do segundo rexistro e en diversas tonalidades e modos.
- Interpretar en público con autonomía progresivamente maior.
- Coñecer as características básicas do toque pechado.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos adquiridos para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación das obras deste nivel: dixitación, ornamentación, organización do fol.
- Fomentar o interese musical e estético do alumno en diferentes estilos, así como a percepción auditiva.
- Ampliar os coñecementos sobre a tésitura completa do instrumento e a técnica instrumental.
- Coñecer as orixes, antecedentes e historia da gaita, intérpretes, compositores e repertorio, grafías, así como os coidados necesarios para o mantemento técnico do instrumento.
- Desenvolver a creatividade en xeral.

9.6.2 Contidos

- Estudo da técnica de empalleteado para conseguila calidade do son desexada.
- Estudo de técnicas para conseguir o cese do son da palleta a través do fol ou a dixitación.
- Desenvolvemento da velocidade, independencia e flexibilidade dos dedos.
- Perfeccionamento da técnica do picado e do batemento como recurso de articulación e ornamentación.
- Ornamentación non galega: Dobre picado con batemento.

- Diversas combinacións nos picados dobres.
- Exercicios de cambios de oitava, técnica interválica e tonalidades ata catro alteracións.
- Iniciación aos modos na música galega.
- Improvisación de preludios e iniciación á improvisaci
- Lectura a primeira vista en claves de sol e do en cuarta.
- Transcrición de pezas a unha voz de 4º de grao elemental.
- Composición de pequenas pezas de corte tradicional en diferentes tonalidades.
- Interpretación dun repertorio adecuado ó nivel, como solista, e como parte dun conxunto, na clase colectiva.
- Adestramento da memoria e práctica de lectura a primeira vista, tanto na clase colectiva como na individual.
- Estudo da historia, orixes, antecedentes, repertorio, intérpretes, compositores, do instrumento, tanto na clase colectiva como na individual.

9.6.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.6.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

9.6.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar de memoria seis obras do curso seleccionadas polo profesor.
- Amosar un control estable do manexo do fol e a técnica instrumental.
- Leer a primeira vista pezas e estudos do nivel do curso con ornamentos.
- Ter un bo coñemento do mantemento da gaita así como do seu coidado.
- Realización dun traballo escrito relacionado ca temática dos contidos.
- Interpretar e abordar un repertorio coa suficiente autonomía e mostrar a súa capacidade escenográfica en audicións públicas

9.6.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.6.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalguna das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.6.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.6.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.6.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.6.4.2 Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que suspendan na convocatoria de xuño teñen dereito a un exame en setembro.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.6.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.6.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Muiñeira de Banda ó Río – *Edelmiro Fernández*
- Xota da Mahía - *Tradicional*
- Estudo número 31 de *36 Etudes pour le flageolet* (Bousquet, Narcisse)
- Xota para Nerea - *Iván Costa*
- Jota da Gheada – *Anxo Pintos*
- Azul Graso – *Anxo Pintos*
- Estudo en Cm – *David Bellas*
- Busindre Reel – *J. A. Hevia*
- Music for a Found Harmonium – *Simon Jeffes*
- Jotabé – *Melo Suárez*
- Músicas características da Limia Ourensá

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.7 3º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

9.7.1 Obxectivos

- Dominar o empalletado e empallonado.
- Afondar no traballo da técnica dixital e o control dos diferentes elementos articulatorios que interveñen na interpretación.
- Interpretar obras con picados simples, dobres, triples e batementos como recurso de repetición ou como recurso de ornamentación.
- Interpretar obras con requinteo e en diferentes tonalidades.
- Interpretar un repertorio de diferentes estilos, solista e de cámara, de acordo coas esixencias do nivel, con partitura e de memoria.
- Iniciar o estudo da improvisación en secuencias modais.
- Realizar transposición de melodías sinxelas.
- Transcribir auditivamente pezas de corte tradicional.
- Composición de estudos mediante o estudo de estruturas armónicas sinxelas.
- Compoñer melodías sinxelas de corte tradicional ou de autor.
- Abordar o estudo de repertorio para gaitas non galegas.
- Estudar diferentes convencións estéticas para a formación dos criterios estilísticos que interveñen na interpretación persoal.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos adquiridos para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación das obras deste nivel: dixitación, rexistración, organización do fol.
- Practicar a lectura a primeira vista.
- Interpretar en público con control, seguridade e capacidade comunicativa.
- Desenvolver a técnica instrumental avanzada.
- Desenvolver a creatividade en xeral.
- Iniciar os coñecementos básicos para a interpretación da percusión tradicional.

9.7.2 Contidos

- Dominio do empalletado e empallonado.
- Desenvolvemento da velocidade, independencia e flexibilidade dos dedos.
- Afondamento no estudo das diferentes maneiras de obtención e cese do son para punteiro e bordóns.
- Transcrición de pezas de corte tradicional.
- Continuación do estudo de exercicios de técnica interválica.
- Perfeccionamento da técnica do picado batemento como recurso de articulación e ornamentación.
- Traballo da ornamentación: triples.

- Práctica da lectura a primeira vista e a transposición.
- Traballo teórico sobre a literatura de Gaita Galega.
- Afondar no coñecemento dos modos.
- Traballo de exercicios cromáticos coa tesitura completa do instrumento.
- Coñecemento e interpretación de xéneros galegos representativos.
- Interpretación dun repertorio adecuado ó nivel, como solista, e como parte dun conxunto.
- Adestramento da memoria permanente e progresivo da memoria.
- Adaptación á gaita de repertorio provinte doutras cornamusas.
- Coñecemento de diversos estilos e dixitacións tradicionais na interpretación da gaita.

9.7.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA

	Proba de rendimento	Ficha de calibración
--	---------------------	----------------------

9.7.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

9.7.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar de memoria seis obras do curso seleccionadas polo profesor.
- Amosar un control estable do manexo do fol e a técnica instrumental.
- Leer a primeira vista pezas e estudos do nivel do curso con ornamentos.
- Ter un bo coñemento do mantemento da gaita así como do seu coidado.
- Realización dun traballo escrito relacionado ca temática dos contidos.
- Interpretar e abordar un repertorio coa suficiente autonomía e mostrar a súa capacidade escenográfica en audicións públicas.

9.7.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.

- Audicións de aula.
- Concertos públicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.7.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.7.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.7.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.7.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.7.4.2 Probas extraordinarias de xuño.

Os alumnos que suspendan na convocatoria de xuño maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.7.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Recursos didácticas da biblioteca.

9.7.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Xota Sonámbula para Laura – *David Bellas*
- Antoxos – Daniel Bellón
- O Brumeigho – Edelmiro Fernández
- Entre o Millo – *Anxo L. Pintos*
- Fandango da Vella - Repertorio de Xan de Campañó
- Jota do Besbello – *Iván Costa*
- Les Giroflées – *P. Delavigne*
- Xota Montañesa (estilo manuel Dopazo)
- Estudo en F – David Bellas
- Jota del centro – Trad. Asturiana
- Músicas características da montaña de Lugo

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.8 4º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

9.8.1 Obxectivos

- Coñecer distintos tipos de empalletado i empallonado.
- Iniciar o estudo de arranxos de temas tradicionais e composicións propias.
- Interpretar obras propias e alleas con ornamentación variada.
- Interpretar obras con requinteo e en diferentes tonalidades e empregando diferentes recursos estilísticos.
- Interpretar un repertorio de diferentes estilos, solista e de cámara, de acordo coas esixencias do nivel, con partitura e de memoria.
- Desenvolver a técnica instrumental avanzada.
- Iniciar o estudo dos harmónicos.
- Estudar diversas convencións estéticas para a súa aplicación na interpretación.
- Prácticas a lectura a primeira vista en varias claves e con ornamentación complexa.
- Traballar a percusión tradicional.
- Improvisar secuencias modais e tonais.
- Compoñer obras e estudos mediante diferentes recursos estilísticos.
- Transportar temas tradicionais e de autor a diferentes tonalidades.
- Interpretar temas con variacións e practicar a composición das mesmas dende un tema dado.
- Consolidar a lingüaxe tradicional no instrumento.
- Desenvolver a creatividade en xeral.
- Interpretar en público con control, seguridade e capacidade comunicativa.

9.8.2 Contidos

- Estudio de posicións alternativas de dixitación.
- Desenvolvemento da velocidade, independencia e flexibilidade dos dedos.
- Dominio do empalletado i empallonado para afinacións alternativas.
- Dominio da técnica da ornamentación xeral.
- Afondamento no estudo das grafías propias do instrumento.
- Inclusión de repertorio para Gaitas non Galegas.
- Traballo con gaitas en distintas afinacións.
- Escrita e práctica da ornamentación propia.
- Continuación do estudo de exercicios de técnica interválica, cambios de oitava e escalas.
- Transcrición de pezas a unha voz de nivel 2º Grao profesional.
- Estudos do rexistro agudo do instrumento.

- Repentización e transporte.
- Percusión tradicional: perfeccionamento da pandeireta.
- Traballo teórico sobre literatura de Gaita Galega
- Interpretación dun repertorio adecuado ó nivel, como solista, e como parte dun conxunto.
- Adestramento da memoria e práctica de lectura a primeira vista.
- Estudo da historia, orixes, antecedentes, repertorio, intérpretes, compositores, do instrumento.

9.8.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.8.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

9.8.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar de memoria seis obras do curso seleccionadas polo profesor.
- Amosar un control estable do manexo do fol e a técnica instrumental.
- Leer a primeira vista pezas e estudos do nivel do curso con ornamentos.
- Ter un bo coñemento do mantemento da gaita así como do seu coidado.
- Realización dun traballo escrito relacionado ca temática dos contidos.
- Interpretar e abordar un repertorio coa suficiente autonomía e mostrar a súa capacidade escenográfica en audicións públicas.

9.8.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.8.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalguna das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.8.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.8.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.8.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.8.4.2 Probas extraordinarias de xuño.

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.8.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.8.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Estudo número 3 de *36 Etudes pour le flageolet* (Bousquet, Narcisse)
- Alghún día – *Daniel Bellón*
- Fascination - Fermo Dante Marchetti (variacións de Aldo Bova)
- Aquelando choias – *Xesús Vaamonde*
- Les Prima-Veres – *P. Delavigne*
- Madame Bonaparte
- Estudo en Em – *David Bellas*
- Muiñeira das Fiadas (estilo Manuel Dopazo)

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.9 5º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

9.9.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Demostrar unha autonomía progresivamente maior na utilización dos coñecementos musicais para solucionar cuestión relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, Vibrato, etc.
- Coñecer as características e posibilidades sonoras do instrumento e saber utilízalas, dentro das esixencias do nivel, no repertorio propio.
- Ser consciente da importancia do traballo de investigación etnomusicoloxía como fonte de inspiración e coñecemento, así como o deber de preservar o patrimonio da música tradicional.
- Adquirir a suficiente destreza no mantemento do instrumento e a elaboración dos elementos básicos para a produción do son.
- Dominar diferentes tipos de articulación dixitais para a interpretación dun repertorio variado.
- Improvisar secuencias tonais e modais sobre repertorio de corte tradicional.
- Compoñer e arranxar obras propias para o instrumento.
- Ser capaz de ornamentar de acordo con criterios estilísticos, así como fomentar a capacidade de creación e improvisación de elementos estilísticos propios.
- Traballar a percusión tradicional para mellorar os aspectos rítmicos e ter un coñecemento profundo dos diferentes xéneros.
- Practicar a transcripción de repertorio tradicional galego para mellorar o desenvolvemento auditivo e profundizar no coñecemento do patrimonio musical galego. .
- Practicar a lectura a primeira vista en varias claves e a transposición.
- Afondar no estudo dos cancioneros con fin de coñecer repertorio e inquirir no estudo estilístico da música tradicional galega.
- Interpretar en público con seguridade, control, dominio da memoria e capacidade comunicativa.
- Desenvolver a creatividade en xeral.

9.9.2 Contidos

- Traballo de tódolos elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor, expresión, adecuándooos aos diferentes estilos con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos.
- Dominio do empalletado i empallonado para afinacións alternativas.
- Desenvolvemento da velocidade, independencia e flexibilidade dos dedos.
- Traballo das diferentes maneiras de obtención e cese do son.
- Estudo de posicións alternativas de dicitación.

- Estudo de dixitación para a interpretación dos harmónicos.
- Traballo de ornamentación galega e foránea.
- Afondamento no estudo das grafías propias do instrumento.
- Estudo de repertorio para gaita solista, cuarteto tradicional, bandas e formacións folk.
- Práctica da adaptación á gaita de repertorio provinte doutras cornamusas.
- Práctica da transcripción de melodías tradicionais galegas.
- Estudo de escalas e modos.
- Exercicio de improvisacións e variacións sobre melodías de corte tradicional.
- Composición de melodías de corte tradicional.
- Traballo da percusión tradicional galega.
- Coñecemento e análise dos cancioneros.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a primeira vista e a transposición.
- Adquisición de hábitos saudables para o estudo autónomo.
- Interpretación dun repertorio en público con seguridade, control, dominio da memoria e capacidade comunicativa.
- Estudo fonográfico e bibliográfico sobre a música tradicional e a expansión da cornamusa no mundo.

9.9.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.9.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

9.9.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar de memoria oito obras do curso seleccionadas polo profesor.
- Amosar un control estable do manexo do fol e a técnica instrumental.
- Leer a primeira vista pezas e estudos do nivel do curso con ornamentos.
- Transporte á primeira vista de repertorio dos cancioneiros.
- Ter un bo coñemento do mantemento da gaita así como do seu coidado.
- Realización dun traballo escrito relacionado ca temática dos contidos.
- Interpretar e abordar un repertorio coa suficiente autonomía e mostrar a súa capacidade escenográfica en audicións públicas.

9.9.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.9.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.9.3.5 Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

A ampliación de matrícula ao curso seguinte será solicitado naqueles casos nos que o alumno teña superado os obxectivos e contidos das asignaturas do curso no que se atopa e sempre que a totalidade do profesorado do alumno estén de acordo. Os profesores poderán realizar unha Xunta Avaliadora Extraordinaria para estudar o caso concreto.

Para a materia de gaita galega realizarase unha proba práctica, onde o alumno presentará un programa dun mínimo de cinco obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación.

Deberá interpretar:

- Unha obra escollida por el, que será tocada de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

9.9.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.9.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.9.4.2 Probas extraordinarias de xuño.

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.9.5 Recursos didácticos

Os recursos fan referencia ás ferramentas, instrumentos e materiais utilizados no proceso de ensinanza, co fin de facilitar, ampliar e mellorar a aprendizaxe. (consultar 9.11.1)

Os máis utilizados serán:

- Recursos materiais do aula: mobiliario, recursos bibliográficos, instrumentos...
- Recursos audiovisuais e TIC: vídeos, audios, ordenadores con software de música (gravadores, secuenciadores, editores de audio/vídeo, editores de partituras, etc.), Internet, youtube, bases de datos...
- Biblioteca (-s)...

9.9.6 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Xota da mosca - *Ernesto Campos*
- Image – *Xosé Miguélez*
- Mazurca á fuga – *Sabela Olivares*
- Redondelana – *Ernesto Campos*
- Cançom da verghoña – *Paulo González*
- Fandango CF17 – Aires da Terra (dixitación pechada)
- Novo Milenium – *Agustín Sánchez*
- Ardora – *X.M. Budiño*
- Desafío – *Carlos Núñez*
- Estudo en Dm – *David Bellas*

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

9.10 6º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

9.10.1 Obxectivos

- Realizar os coidados e a posta a punto do instrumento de forma autónoma a través do empalletado, o empallonado e as rutinas de mantemento instrumental.
- Coñecer as últimas innovacións en canto a evolución do instrumento para conseguir unha afinación e funcionamento óptimo do mesmo na interpretación de repertorio.
- Dominar diferentes tipos de articulación dixitais.
- Improvisar secuencias tonais e modais sobre repertorio de corte tradicional.
- Ornamentar obras en concordancia coas esixencias estilísticas.
- Interpretar obras de memoria amosando dominio do estilo, ornamentación, técnica e afinación.
- Desenvolver a técnica instrumental avanzada: harmónicos, sobreagudos e outros recursos estilísticos.
- Interpretar repertorio de diferentes estilos de acordo coas esixencias do nivel e en público.
- Practicar a transcripción de repertorio tradicional galego.
- Adaptar á gaita repertorio provinte doutras cornamusas.
- Traballar a percusión tradicional.
- Mostrar soltura na análise do repertorio interpretado.
- Practicar a lectura a primeira vista en varias claves, con complicacións de linguaxe musical e con ornamentación complexa.
- Aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos adquiridos para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación das obras deste nivel: dixitación, articulación, fraseo e ornamentación. .
- Ser consciente da importancia do traballo de investigación etnomusicolóxica como fonte de inspiración e coñecemento, así como o deber de preservar o patrimonio da música tradicional.
- Afondar no estudo das diversas convencións estéticas dos distintos estilos, especialmente as da música tradicional e contemporánea, para a formación dos criterios que interveñen na interpretación persoal.
- Desenvolver a creatividade en xeral.

9.10.2 Contidos

- Profundización no dominio da afinación do instrumento.
- Traballo do empalletado i empallonado para afinacións alternativas.
- Desenvolvemento da velocidade, independencia e flexibilidade dos dedos.
- Desenvolvemento da técnica instrumental en todo o rexistro.
- Estudo e práctica das diferentes maneiras de obtención e cese do son.
- Traballo de dicitacións alternativas e da dicitación para a interpretación dos harmónicos.
- Práctica da ornamentación tradicional galega e foránea.
- Afondamento no estudo das grafías propias do instrumento.
- Interpretación de repertorio provinte doutras cornamusas.
- Práctica con gaitas en distintas afinacións.
- Transcrición de pezas de repertorio tradicional galego.
- Estudo fonográfico e bibliográfico sobre a música tradicional e a expansión da cornamusa no mundo.
- Traballo da percusión tradicional.
- Consecución dun repertorio axeitado con vistas a unha continuación dos estudos.
- Interpretación de repertorio en diferentes estilos con ornamentación.
- Análise e comprensión do repertorio interpretado.
- Interpretación dun repertorio adecuado ó nivel, como solista, e como parte dun conxunto.
- Interpretación dun repertorio en público con seguridade, control, dominio da memoria e capacidade comunicativa.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura a primeira vista e a trasposición.
- Adquisición de hábitos saudables para o estudo autónomo.

9.10.3 Avaliación

Entendida como un proceso sistemático que ten como finalidade determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos previamente estipulados mediante ferramentas cualitativas e cuantitativas.

Se contemplan dous tipos de avaliación:

- **Avaliación inicial.** Realizada ao comezo do curso cumpre unha función de diagnóstico. Se trata de coñecer a situación da que parte o alumnado e os coñecementos previos cos que conta.
- **Avaliación formativa.** Realizada durante o curso cun seguimento individualizado que quedará reflexado no diario de aula e a lista de cotexo.
- **Avaliación sumativa.** Realizada ao final de cada trimestre co fin de determinar en qué medida se conseguiron os obxectivos propostos, cualificar os niveles de aprendizaxe alcanzados e reflexionar sobre todo o proceso educativo.

As técnicas e ferramentas empregadas na avaliación serán as seguintes:

Avaliación	Técnica	Ferramenta
Inicial	Proba de rendimento	Examen
Formativa	Observación	Lista de cotexo
	Observación	Diario de clase
Sumativa	Rúbricas	Rúbricas CA
	Proba de rendimento	Ficha de calibración

9.10.3.1 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

9.10.3.2 Mínimos esixibles

- Interpretar de memoria seis obras do curso de diferentes estilos consensuadas co profesor.
- Amosar un control estable do manexo do fol e o tempero.
- Dominar a técnica instrumental en todo o rexistro.
- Ter control sobre a afinación de punteiro e bordóns.
- Leer a primeira vista pezas e estudos do nivel do curso con ornamentación.
- Dominar a transposición a primeira vista do repertorio dos cancioneiros.
- Ter un bo coñemento do mantemento da gaita así como do seu coidado.
- Realizar dun traballo escrito relacionado ca temática dos contidos.
- Interpretar e abordar un repertorio coa suficiente autonomía e mostrar a súa capacidade escenográfica en público.

9.10.3.3 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Observación directa por parte do profesor no aula.
- Anotacións no diario de aula.
- Consecución dos obxectivos.
- Rúbrica dos criterios de avaliación.
- Audicións de aula.
- Concertos publicos realizados polo alumno.
- Grao de cumprimento da programación.

9.10.3.4 Criterios de cualificación

Para os procedementos ordinarios poderase utilizar os seguintes medios:

- Actividades diarias de clase
- Audicións de aula: unha por trimestre
- Audicións públicas: unha por trimestre

A nota será calculada mediante as notas parciais atendendo aos distintos aspectos avaliativos e seguindo as seguintes porcentaxes:

- Criterios técnicos: 40%
- Criterios estéticos: 40%
- Criterios actitudinais: 20%

*Non se fará media aritmética senón se obtén un mínimo de 3 puntos (sobre 10) nalgún dos dous primeiros apartados (Criterios teórico prácticos e Criterios estéticos).

Para as Probas Extraordinarias de Setembro, os criterios de cualificación serán os seguintes:

- Criterios técnicos: 50%
- Criterios estéticos: 50%

*O sistema de calificación require aprobar as dúas partes (un mínimo de 5 en ambas probas). Si nalgunha das partes non se acada o aprobado, a nota máxima será de 3 puntos (menor se a media da menos puntuación).

9.10.4 Medidas de recuperación

O alumno terá dereito a un exame no mes de Xuño. O profesor realizará un exame de carácter privado ou público, e o repertorio esixido quedará ao criterio do mesmo profesor de acordo coa programación e previo acordo co alumno/a. A nota resultante da proba será a que figure como cualificación final da materia no curso na convocatoria de Xuño.

Faltas Xustificadas	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	3	Total curso	9
Faltas sen Xustificar	Materias de 1 sesión semanal	Por trimestre	2	Total curso	6

*Non se poderá superar o número de faltas xustificadas ou sen xustificar, pois acumúlanse ámbalas categorías, así mesmo nunca poderá excederse o máximo establecido para as faltas xustificadas, xa sexa no trimestre, ou no total do curso.

9.10.4.1 Procedementos de recuperación ordinarios

- Actividades de recuperación individuais paracada caso.
- Os alumnos que necesiten medidas de recuperación poderán asistir como oíntes ás clases de compañeiros de niveis similares.
- Exames de recuperación ao longo do curso. Consistirán nunha proba práctica dun programa dun mínimo de seis obras das propostas polo profesor para ese curso. Nela terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. Deberá interpretar: dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria, dúas obras escollidas polo profesor, dúas obras escollidas por sorteo.
- Os profesores contemplarán a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.

9.10.4.2 Probas extraordinarias de xuño.

Os alumnos que suspendan na convocatoria de maio teñen dereito a un exame en xuño.

Nesta proba deberán interpretar como mínimo seis obras das propostas polo profesor para ese curso:

- Dúas obras escollidas por el, que serán tocadas de memoria.
- Dúas obras escollidas polo profesor.
- Dúas obras escollidas por sorteo.

Na proba terá que demostrar acadados os obxectivos reflectidos nesta programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar co profesor correspondente.

9.10.1 Repertorio orientativo

Este listado é tan so orientativo, e non supón que a relación de obras finalmente traballadas neste curso sexan estas:

- Matamá Girl – *David Bellas*
- Repertorio de Poio (dixitación pechada)
- Repertorio da Fonsagrada (dixitación pechada)
- Luces do Atlántico – *Ernesto Campos*
- De volta e media – *Alberto Coia*
- Pressed of time – Gordon Duncan
- Variacións sobre a Xota do marreco
- Fandango d`Augamariña – *O Visbardo*
- Bría – Pablo Devigo

O profesor resérvase o dereito de escoller outras obras como repertorio sempre que estean dentro do nivel esixido.

Recursos didácticos

9.10.2 Recursos didácticos do Grao Elemental

- Frauta rectificada
- Encerado
- Metrónomo
- Reprodutor de CDs
- TV con Reprodutor de DVDs
- Cds, dvds diversos relacionados coa materia
- Atril

REPERTORIO E BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

- BAL Y GAY, Jesús e MARTÍNEZ TORNER, Eduardo: *Cancionero Gallego*. La Coruña, Fundación Barrié de la Maza. 2008 (Edición crítica e facsimil da edición de 1942)
- FILGUEIRA, Astrid e PRESEDO, Jose: *Doce Polainas Enteiras*. Edicións do Cumio. Vigo. 1999.
- FILGUEIRA, Astrid e PRESEDO, Jose: *De Pano sedán*. Edicións do Cumio. Vigo. 2003.
- FOXO, Xose Lois: *Os Segredos da Gaita*. Escola provincial de gaitas da Deputación de Ourense. Ourense. Consultadas 4ª edición (1992) e 6ª edición (2004). Primeira edición de 1982.
- MIGUÉLEZ, Xosé Luis: *Cadernos de gaita galega : caderno 4, Estudos : notación do : Volume I : nivel iniciación. Dos Acordes*. 2006.
- P., Paulo: *22 estudos tonais fáceis para o segundo registo*. Bagoa. 2011
- SAMPEDRO Y FOLGAR, Casto; Introducción, notas y bibliografía de FILGUEIRA VALVERDE, José: *Cancionero de Galicia*. La Coruña. Fundación Barrié de la maza. 1982 [facsimil da edición orixinal do 1942 do Museo de Pontevedra]

9.10.3 Recursos didácticos do Grao Profesional

- Frauta rectificada
- Navalla, fío, cinta adhesiva, alicate
- Metrónomo
- Cds, dvds diversos relacionados coa materia
- Atril

REPERTORIO E BIBLIOGRAFÍA ORIENTATIVA

- BAL Y GAY, Jesús e MARTÍNEZ TORNER, Eduardo: *Cancionero Gallego*. La Coruña, Fundación Barrié de la Maza. 2008 (Edición crítica e facsimil da edición de 1942).
- BELLAS, David: *24 estudos tonais para gaita de fol. Dos acordes*. 2012.

- CALLE GARCÍA, Jose Luis: Aires da terra "la poesia musical de Galicia". Autoedición en Madrid, Jose Luis Calle García. 1993.
- CAMPOS, Ernesto: Caderno 2: Redondelana. Dos Acordes.2005.
- CAMPOS, Ernesto: Caderno 11: Luces do Atlántico. Dos Acordes. 2007.
- COSTA BLANCO, Iván: Tocatas Varias. Dos Acordes. 2007.
- DELAVIGNE, Philibert: Les Fleurs.
- FILGUEIRA, Astrid e PRESEDO, Jose: Doce Polainas Enteiros. Edicións do Cumio. Vigo. 1999.
- FILGUEIRA, Astrid e PRESEDO, Jose: De Pano sedán. Edicións do Cumio. Vigo. 2003.
- FOXO, Xose Lois: Os Segredos da Gaita. Escola provincial de gaitas da Deputación de Ourense. Ourense. Consultadas 4ª edición (1992) e 6ª edición (2004). Primeira edición de 1982.
- GONZÁLEZ RODRÍGUEZ, Paulo: 22 estudos tonais fáceis para o segundo registo 2011.
- GONZÁLEZ RODRÍGUEZ, Paulo: 5 bagatelas. 2012.
- SAMPEDRO Y FOLGAR, Casto; Introducción, notas y bibliografía de FILGUEIRA VALVERDE, José: Cancionero de Galicia. La Coruña. Fundación Barrié de la maza. 1982 [fascimil da edición orixinal do 1942 do Museo de Pontevedra]
- VAAMONDE MANTEIGA, Xesús: Solo de Gaita. Edicións do Cumio. Vigo. 2000.

10. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

---

O Seguimento da Programación realizarase, como mínimo, unha vez ao mes nas reunións de Departamento no que será un dos puntos do día de ditas reunións.

Para a realización da Homoxeneización, antes de entregar a Programación, os/as profesores/as da mesma materia acordarán os diferentes Criterios de Cualificación, así como o seu nivel de concreción, que se verá reflectido na correspondente Programación Didáctica.

O proceso de Calibración realizarase naqueles casos nos que existan mais dun/ha profesor/a por materia e mesmo nivel educativo:

Nas especialidades instrumentais, os/as diferentes profesores/as comunicarán con tempo suficiente as datas das Audicións, Probas de Aula ou todas aquelas actividades que poidan servir para a realización da Calibración. A posta en común dos resultados, conclusións, axustes... poderán levarse a cabo nas diferentes Reunións de Departamento e/ou sesións de Avaliación.

11. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

---

O procedemento para realizar a avaliación interna do Departamento levarase a cabo polo conxunto de profesores que forman parte do mesmo e quedará reflectido na Memoria final do Departamento que figurará no libro de actas e que se engadirá á Memoria Xeral do Centro. Na avaliación que realizará o departamento indícarase o número de alumnos da materia, baixas, aprobados, suspensos tanto en número coma en tanto por cento, ao tempo que se sinalará aquelas circunstancias que sexan destacables do proceso de aprendizaxe do alumnado, tanto os obxectivos acadados coma os non acadados e as causas que motivaron os mesmos

12. ANEXOS

12.1 Probas de acceso a grao elemental (agás 1º)

12.1.1 PROBA DE ACCESO A 2º DE GRAO ELEMENTAL – GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con dúas obras e deberá realizar unha lectura á primeira a vista escollida polo tribunal. Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha lista e copia das obras orixinais que vai interpretar.

Esta proba valorarase cunha nota entre 1 e 10 puntos.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.1.1.1 Contidos

- Perfeccionamento da técnica do picado e do batemento como recurso de articulación e ornamentación
- Picados duplos
- Exercicios de mudanza de rexistro
- Manipulación das palletas e pallóns
- Transcrición de pezas sinxelas a unha voz
- Práctica da interpretación a dúo de gaitas

12.1.1.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.

- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.1.1.3 Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:

- Técnicos: 50% (Técnica, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación, son, resultado musical ...)

12.1.1.4 Repertorio orientativo

- Muiñeira dos nenos - Tradicional
- A primeira Alborada – Xose Luís Miguélez
- An dró – Tradicional bretona

12.1.2 PROBA DE ACCESO A 3º DE GRAO ELEMENTAL – GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con dúas obras e deberá realizar unha lectura á primeira a vista escollida polo tribunal. Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha lista e copia das obras orixinais que vai interpretar.

Esta proba valorarase cunha nota entre 1 e 10 puntos.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.1.2.1 Contidos

- Perfeccionamento da técnica do picado e do batemento como recurso de articulación e ornamentación
- Picados duplos
- Exercicios de mudanza de rexistro
- Manipulación das palletas e pallóns
- Transcrición de pezas sinxelas a unha voz
- Práctica da interpretación a dúo de gaitas

12.1.2.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.1.2.3 Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:

- Técnicos: 50% (Técnica, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación, son, resultado musical ...)

12.1.2.4 Repertorio orientativo

- Alborada de Ourense - Tradicional
- Foliada de Tenorio – Repertorio dos Gaiteiros de Soutelo
- Ladeira – Xose Luís Miguélez

12.1.3 PROBA DE ACCESO A 4º DE GRAO ELEMENTAL – GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con dúas obras e deberá realizar unha lectura á primeira a vista escollida polo tribunal. Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha lista e copia das obras orixinais que vai interpretar.

Esta proba valorarase cunha nota entre 1 e 10 puntos.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.1.3.1 Contidos

- Perfeccionamento da técnica do picado e do batemento como recurso de articulación e ornamentación
- Picados duplos
- Exercicios de mudanza de rexistro
- Manipulación das palletas e pallóns
- Transcrición de pezas sinxelas a unha voz
- Práctica da interpretación a dúo de gaitas

12.1.3.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado

na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.1.3.3 Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:

- Técnicos: 50% (Técnica, traballo, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación/ Son/ Resultado musical ...)

12.1.3.4 Repertorio orientativo

- Muiñeira de Freixido – Gumersindo Parapar
- Valseadiño – Ernesto Campos
- Rumba dos Padernes

12.2 PROBAS DE ACCESO A 1º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con tres obras de diversos estilos, das que como mínimo unha deberá interpretarse de memoria.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha listaxe e copias das obras orixinais que vai interpretar.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.2.1 Contidos

- Escala cromática
- Preludios improvisados
- Exercicios en diversas tonalidades
- Ornamentación na gaita: mordentes, picados duplos e combinación de picados e batementos
- O vibrato
- Exercicios con ámbito ampliado a notas do segundo rexistro
- Exercicios cromáticos
- O estilo dos gaiteiros de Soutelo

12.2.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado

na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.
-

12.2.3 Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:

- Técnicos: 50% (Técnica, traballo, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación/ Son/ Resultado musical ...)

12.2.4 Repertorio orientativo

- A Pequena Meiga – *Iván Costa*
- Jota Lucense – rep. Emilio Fernández de Vilares
- Saint Drone – Xose Luís Miguélez
- Muiñeira de Pontesampaio - *Tradicional*

12.3 Probas de acceso a outros cursos.

12.3.1 PROBA DE ACCESO A 2º DE GRAO PROFESIONAL – GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con tres obras de diversos estilos, das que como mínimo unha deberá interpretarse de memoria. Unha das tres obras escollidas debe ser acompañada para valorar a materia de conxunto.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha listaxe e copias das obras orixinais que vai interpretar.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.3.1.1 Contidos

- Perfeccionamento da técnica do picado e do batemento como recurso de articulación e ornamentación
- Picados duplos
- Exercicios de mudanza de rexistro
- Manipulación das palletas e pallóns
- Transcrición de pezas sinxelas a unha voz
- Práctica da interpretación a dúo de gaitas

12.3.1.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado

na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.3.1.3 Repertorio orientativo

- Chouteira do Lérez - *Tradicional*
- Les Pensées – P- Delavigne
- Xota dos 28 puntos – *Tradicional*
- Noites de lúa na praia – Ernesto Campos

12.3.2 PROBA DE ACCESO A 3º DE GRAO PROFESIONAL – GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con tres obras de diversos estilos, das que como mínimo unha deberá interpretarse de memoria. Unha das tres obras escollidas debe ser acompañada para valorar a materia de conxunto.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha listaxe e copias das obras orixinais que vai interpretar.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.3.2.1 Contidos

- Perfeccionamento da ornamentación e o silencio como recursos para articulación
- Improvisación de preludios
- Diversas combinacións nos picados duplos
- Iniciación ao toque pechado
- Os modos na música galega
- Empalletado e empallonado
- Exercicios de cambio de oitava

12.3.2.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madurez da súa personalidade artística.

12.3.2.3 Criterios de cualificación

- Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:
- Técnicos: 50% (Técnica, traballo, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación/ Son/ Resultado musical ...)

12.3.2.4 Repertorio orientativo

- Muiñeira de Banda ó Río – *Edelmiro Fernández*
- Nana bipolar – Cristian Silva
- Xota da Mahía - *Tradicional*
- Estudo número 31 de 36 *Etudes pour le flageolet* (Bousquet, Narcisse)
- Xota para Nerea - *Iván Costa*

12.3.3 PROBA DE ACCESO A 4º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con tres obras de diversos estilos, das que como mínimo unha deberá interpretarse de memoria. Unha das tres obras escollidas debe ser acompañada para valorar a materia de conxunto.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha listaxe e copias das obras orixinais que vai interpretar.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.3.3.1 Contidos

- Dominio dos modos
- Exercicios cromáticos coa tesitura completa do instrumento
- O estudo do alalá
- Repertorio das gaitas non galegas e influencias da ornamentación foránea
- Estudo de obras para musette e repertorio barroco
- Dominio do empalletado e empallonado
- Lectura á vista de obras con ornamentación escrita
- Coñecemento de diversos estilos e dixitacións na interpretación da gaita

12.3.3.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado

na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.3.3.3 Criterios de cualificación

- Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:
- Técnicos: 50% (Técnica, traballo, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación/ Son/ Resultado musical ...)

12.3.3.4 Repertorio orientativo

- Xota Sonámbula para Laura – *David Bellas*
- Antoxos – Daniel Bellón
- Fandango da Vella - Repertorio de Xan de Campañó
- Estudo número 7 de *36 Etudes pour le flageolet* (Bousquet, Narcisse)
- Les Giroflées – *P. Delavigne*

12.3.4 PROBA DE ACCESO A 5º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con tres obras de diversos estilos, das que como mínimo unha deberá interpretarse de memoria. Unha das tres obras escollidas debe ser acompañada para valorar a materia de conxunto.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha listaxe e copias das obras orixinais que vai interpretar.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.3.4.1 Contidos

- Escrita e práctica da ornamentación
- Traballo con gaitas en distintas afinacións e diferentes bordóns
- O estudo do alalá
- Dominio do empalletado e empallonado
- Repertorio das gaitas non galegas e a súa estilística
- Estudo de obras para musette
- Iniciación á análise dos cancioneros
- Coñecemento de diversos estilos e dixitacións tradicionais na interpretación da gaita

12.3.4.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado

na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.3.4.3 Criterios de cualificación

- Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:
- Técnicos: 50% (Técnica, traballo, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación/ Son/ Resultado musical ...)

12.3.4.4 Repertorio orientativo

- Estudo número 3 de *36 Etudes pour le flageolet* (Bousquet, Narcisse)
- Alghún día – Daniel Bellón
- Luces do Atlántico. I. Amencer en Fisterra – *Ernesto Campos*
- Aquelando choias – *Xesús Vaamonde*
- Les Prima-Veres – *P. Delavigne*

12.3.5 PROBA DE ACCESO A 6º DE GRAO PROFESIONAL - GAITA

O aspirante deberá presentar unha proposta interpretativa persoal con tres obras de diversos estilos, das que como mínimo unha deberá interpretarse de memoria. Unha das tres obras escollidas debe ser acompañada para valorar a materia de conxunto.

Nesta proposta deberá demostrar un nivel técnico e expresivo e unha madurez musical acorde ao nivel esixido, así como unha estética acorde aos estilos e épocas escollidos. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.

O aspirante deberá entregar ao tribunal unha listaxe e copias das obras orixinais que vai interpretar.

As pezas que o requiran deberán ser acompañadas doutros instrumentos de ser o caso. Os acompañamentos das pezas que aporte o/a aspirante, correrán a cargo do mesmo.

O aspirante deberá consultar as programacións do resto de materias do curso ao que desexa acceder.

12.3.5.1 Contidos

- Estudo de posicións alternativas de dixitación en relación a dinámica
- Dominio dos diversos tipos de ornamentación e escrita e práctica da ornamentación propia
- Interpretación de pezas doutras culturas
- Continuación ao estudo de obras para musette
- A percusión tradicional
- Traballo con gaitas en distintas afinacións
- Dominio do empalletado e empallonado
- Análise dos cancioneros
- Coñecemento de diversos estilos e dixitacións tradicionais na interpretación da gaita

12.3.5.2 Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.

- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento e das súas obras máis representativas, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ao texto.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos. Con este criterio quérese comprobar o desenvolvemento que o alumnado alcanzou en canto aos hábitos de estudo e á capacidade de autocrítica.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.3.5.3 Criterios de cualificación

- Os criterios de cualificación nas probas serán os seguintes:
- Técnicos: 50% (Técnica, traballo, hixiene postural ...)
- Estéticos: 50% (Interpretación/ Son/ Resultado musical ...)

12.3.5.4 Repertorio orientativo

- Xota da mosca - *Ernesto Campos*
- Luces do Atlántico. I. Amencer en Fisterra – *Ernesto Campos*
- Redondelana – *Ernesto Campos*
- Fandango CF17 – *Aires da Terra* (dixitación pechada)
- Novo Milenium – *Agustín Sánchez*

12.4 Clase colectiva

12.4.1 Introducción

A clase colectiva cumpre funcións educativas fundamentais, como son o desenvolvemento da personalidade, a socialización e a transmisión de saberes. Entre os obxectivos do grao elemental de música menciónase a capacidade de apreciar a importancia da música como linguaxe e medio de expresión dos pobos e das persoas e tamén de interpretar música en grupo, habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos e a adaptarse equilibradamente ao conxunto.

Dende o punto de vista psicolóxico, a clase colectiva serve para espertar unha motivación lúdica entre os alumnos. En xeral, é máis estimulante e divertida que a clase individual. Isto contribúe á socialización e ao crecemento persoal dos alumnos, que servirá para evitar inhibicións e desenvolver neles seguridade, autonomía e liberdade. A clase colectiva cumpre algunhas funcións musicais puramente técnicas, derivadas da concentración. Ao facer música en grupo mellórase a capacidade de sincronización rítmica, así como a precisión na afinación. Por último, a música fomenta o crecemento ético das persoas, posto que impón unhas normas de convivencia e comportamento. A clase colectiva debe estar vinculada ao traballo individual e ha de integralo nun proxecto común, suxeito a unha disciplina de conxunto; esta disciplina consiste en respectar o silencio, escoitar aos demais, intervir construtivamente no traballo de equipo e asumir a parte de responsabilidade que cada un ten no resultado final. Isto significa a adquisición duns hábitos, actitudes, valores e normas fundamentais para a actividade musical, pero tamén para o desenvolvemento de relacións harmoniosas cos demais e da capacidade de interpretar e resolver situacións ás que o alumno terá que enfrontarse na vida adulta.

12.4.2 Obxectivos

- Ser capaces de interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos e a adaptarse equilibradamente ao conxunto.
- Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- Aplicar e desenvolver a técnica individual no traballo en grupo.
- Valorar as normas que rexen a actividade de conxunto e a responsabilidade que se contrae nunha tarefa colectiva.
- Enriquecer a cultura musical a través dun repertorio específico que só pode executarse dentro dun grupo.
- Facer da práctica da música en grupo unha actividade habitual, organizada, grata e totalmente integrada no proceso de aprendizaxe do alumno.
- Inculcar respecto e aprecio polos valores propios do traballo colectivo, tanto nos seus aspectos sociais e organizativos como afectivos.
- Ampliar os coñecementos xerais do instrumento en calquera ámbito da música: historia do instrumento, a súa función en calquera formación na que participe, acústica do instrumento
- Introducir de xeito sinxelo a historia do instrumento, intérpretes importantes, etc.
- Coñecer obras importantes e curiosidades do repertorio do instrumento a través da realización de audicións.
- Ler á primeira vista partituras de grupo sinxelas, con control da afinación e equilibrio sonoro.
- Realizar pequenas improvisacións.

- Ampliar o coñecemento doutros instrumentos.

12.4.3 Contidos

- Interpretación de dúos, tríos, cuartetos ou outras formacións para interpretar en grupo.
- Audicións de pezas comentadas para a iniciación ao mundo da música a dos instrumentos.
- Visionado de vídeos relativos ao instrumento, tanto de formacións musicais coma da súa historia.
- Lectura a primeira vista de pequenas obras.
- Improvisar pequenos fragmentos de acordo co nivel de cada alumno e posteriormente tratar de harmonizalos para a súa interpretación en grupo, sempre de forma razoada e sinxela para a mellor comprensión do alumno.
- Posta en común das obras traballadas durante o curso.
- Adestramento da coordinación nas entradas e finais das obras, así como da consecución dos matices en grupo.
- Coñecemento en conxunto das características e posibilidades sonoras dun grupo de instrumentos e saber utilizalas dentro das exigencias dos niveis de grao elemental.
- Práctica dunha sensibilidade auditiva que permita a unión e conexión sonora de todo o grupo instrumental.
- Exercicios para estimular a capacidade de escoitar e tocar ao mesmo tempo, favorecendo a adaptación ao conxunto sonoro.
- Actividades destinadas a fomentar a improvisación e a creatividade.
- Apoio ao estudo de aspectos técnicos traballados na clase individual.
- Realización de audicións para familiarizar ao alumno coa situación de tocar en público.
- Asistencia a concertos e audicións doutros instrumentos.

12.4.4 Criterios de avaliación

- Interpretar obras do repertorio propio da agrupación correspondente. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de unificación de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.
- Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva mentres realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódense valorar o seus criterios sobre unificación do son, timbre, vibrato, afinación, fraseo, etc.
- Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.
- Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.
- Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.

12.4.5 Mínimos esixibles

- Interpretar coa suficiente autonomía as obras propostas para a agrupación correspondente.
- Mostrar a súa capacidade escenográfica en 2 audicións públicas.

12.4.6 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Avaliación continua nas actividades diarias de clase.
- Avaliación das audicións trimestrais públicas.
- Avaliación das probas prácticas trimestrais.
- Exames escritos se fose necesario.

12.4.7 Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

- Técnicos: 40%
- Estéticos: 40%
- Actitudinais: 20%

*O alumno deberá superar o 40% da cualificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

12.5 Segundo instrumento

12.5.1 Introducción

Esta optativa pode favorecer a todo o alumnado, especialmente ao que desexa acceder ao grao superior polas especialidades de Pedagogía e Composición, pero por suposto tamén pode axudar a completar a formación musical de futuros intérpretes, estando por tanto vinculada aos Itinerarios de Composición, Pedagogía, e Interpretación e adscrita aos Departamentos Instrumentais. Así, esta materia permitirá que estudantes no último curso de grao profesional se acheguen dun xeito práctico a diversas sonoridades, modos de produción de son, estilos, repertorio, recursos pedagóxicos... A elección desta materia suporá para o alumno/a un comezar de novo cun instrumento, pero agora partindo dunha completa base de coñecementos de linguaxe musical que lle facilitarán os progresos. A madurez dos/as estudantes permitiralles experimentar dun xeito novo os procesos de ensinanza aprendizaxe no delicado momento no que se comeza co estudo dun instrumento, e consecuentemente, reflexionar sobre estes procesos. A clase desenvolverase dun xeito eminentemente práctico. Os obxectivos principais serán desenvolver nos/as alumnos/as a capacidade de interpretar con musicalidade no segundo instrumento repertorio adecuado ao seu nivel e de escoller o método de estudo mais axeitado para cada momento, coñecendo e aplicando as técnicas de execución básicas. Deberán, así mesmo, ser capaces de reflexionar sobre os procesos de ensinanza aprendizaxe aplicados a distintos instrumentos.

12.5.2 Obxectivos

- Adoptar unha posición axeitada para a correcta colocación do instrumento que permita o control dos elementos anatómico-funcionais que interveñen na relación do conxunto corpo-instrumento.
- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas empregar dentro das exixencias do nivel.
- Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.
- Controlar a produción e a calidade do son.
- Coñecer o mecanismo interno do instrumento e saber utilizar as súas posibilidades para obter un perfeccionamento gradual da calidade sonora.

12.5.3 Contidos

- Estudo dos sistemas de escritura e das grafías propias do instrumento.
- Control do son, ataque, articulación dinámica e efectos diversos.
- Práctica da lectura á vista.
- Adestramento permanente da memoria.
- Adquisición de hábitos correctos e eficaces de estudo.
- Comprensión das estruturas musicais para unha interpretación consciente.

12.5.4 Criterios de avaliación

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, a afinación, a articulación e o fraseo adecuados ao seu contido.
- Interpretar obras de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.
- Amosar capacidade de reflexión sobre os procesos de aprendizaxe que permita valorar correctamente o rendemento do estudo.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Tocar adoptando unha posición axeitada para a correcta colocación do instrumento.
- Demostrar teórica e practicamente as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas empregar dentro das exixencias do nivel.
- Controlar a produción e a calidade do son.
- Coñecer teoricamente o mecanismo interno do instrumento e saber utilizar as súas posibilidades para obter un perfeccionamento gradual da calidade sonora.

Esta materia, polas similitudes que ten cos primeiros cursos de práctica instrumental, rexerese pola actual programación de gaita en canto a repertorios orientadores, criterios de avaliación, cualificación e mínimos esixibles, procedementos para a avaliación interna do departamento, procedemento de revisión e seguimento das programacións didácticas e actividades extraescolares, culturais e de promoción das ensinanzas programadas.

12.5.5 Mínimos esixibles

- Interpretar coa suficiente autonomía 10 obras axeitadas ao nivel do curso.
- Mostrar a súa capacidade escenográfica en 2 audicións públicas.

12.5.6 Procedementos e ferramentas de avaliación

- Avaliación continua nas actividades diarias de clase.
- Avaliación audicións trimestrais públicas.
- Avaliación das probas prácticas trimestrais.
- Exames escritos se fose necesario.

12.5.7 Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación a seguir no presente curso serán os seguintes:

- Técnicos: 40%
- Estéticos: 40%

- Actitudinais: 20%^{SEPI}

*O alumno deberá superar o 40% da cualificación de cada un dos apartados para ter opción a facer media e ter a posibilidade de aprobar.

12.6 Criterios para a obtención dos premios fin de grao.

Coa vontade de premiar o esforzo dos alumnos e alumnas de Grao Profesional, o Conservatorio Profesional de Música Xan Viaño convoca os seguintes Premios Extraordinarios de Interpretación baixo as seguintes bases:

- Poderán presentarse todos aqueles alumnos e alumnas do Conservatorio Profesional Xan Viaño que finalizaran 6º de Grao Profesional cunha cualificación media de 8 ou máis, e que non teñan ningunha materia pendente do curso anterior.
- O concurso terá lugar o **A determinar**, ante un tribunal de tres membros único para todos os candidatos, non podendo ser membros deste tribunal aqueles profesores que o foran dos candidatos no presente curso.
- Os candidatos interpretarán unha obra ou obras dun nivel axeitado á categoría da proba. Os candidatos presentarán tres copias de cada obra ao tribunal.
- O tribunal, proposto pola dirección do centro, será publicado con antelación no taboleiro de anuncios do centro, así como os horarios exactos de celebración do concurso.
- Os candidatos terán que proporcionar o seu pianista nas especialidades que así o precisen.
- Tanto a selección como posibles concertos derivados desta convocatoria poderán ser gravados polo centro e empregados con fins pedagóxicos.
- O tribunal terá plena liberdade para interromper a interpretación dos candidatos cando o considere oportuno. A duración de cada intervención non superará os 20 minutos, e terá unha duración mínima de 15.

Criterios de avaliación

Interpretar as obras amosando o control técnico do instrumento. Con este criterio comprobaráse que o alumno ou alumna demostra unha excelente capacidade e control técnico pleno do instrumento e valorarásese segundo os seguintes indicadores:

- Dificultade do repertorio.
- Control do ritmo e medida das figuras.
- Claridade e igualdade de dixitación.
- Calidade do son.

Interpretar as obras con coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa estética das mesmas. Con este criterio valorarásese o estilo interpretativo do alumno o alumna mediante os seguintes indicadores:

- Aplicación das articulacións segundo o estilo da obra.
- Adecuación sonora aos diferentes estilos
- Adaptación das dinámicas a cada estilo de interpretación

- Corrección na execución dos ornamentos

Interpretar as partituras con rigor e calidade respecto a movementos, notas e tempos. Con este criterio se comprobará o rigor do alumno ou alumna na interpretación das obras que se valorará mediante os seguintes indicadores:

- Respeto dos aires e movementos.
- Fidelidade das indicacións agónicas e dinámicas contidas na partitura.
- Exactitude na exposición das notas.

Amosar as dotes artísticas e a unha excepcional capacidade de comunicación musical. Con este criterio valorárase a interpretación artística do alumno ou alumna mediante os seguintes indicadores:

- Capacidade de comunicación musical.
- Concentración ao longo do recital.

12.7 ANEXO COVID 19

As medidas propostas a continuación serán implementadas en tódalas materias adscritas a este departamento: Gaita, Conxunto e Música Tradicional.

A Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa e a Subdirección Xeral de Aprendizaxe Permanente e Ensinanzas de Réxime Especial ven de ditar unas instrucións o 31 de xullo de 2020 para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial para o curso 2020-2021.

Tendo en conta estas instrucións se redacta o seguinte ANEXO para adaptar a Programación Didáctica á situación sanitaria que estamos a vivir e prepararse para os diferentes escenarios que se podan contemplar en función da situación sanitaria.

1. Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior (2019/2020)

Ao inicio de curso se levará a cabo unha avaliación inicial individualizada do alumnado e dos conxuntos para verificar as carencias, puntos débiles ou aprendizaxes non adquiridas (no caso de que existan) derivadas da situación sanitaria vivida nos últimos meses.

Este seguimento quedará reflexado no diario de aula, así como as actuacións que se levarán a cabo para solventar esta carencia. O proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

- A) Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- B) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019/2020. Estas deberán constar no libro do profesor ou rexistro de aula.
- C) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar decisións de actuación por parte do profesorado.

2. Posibles escenarios en función da situación sanitaria: actividade lectiva presencial, semi-presencial e/ou non presencial. Adaptacións necesarias que a docencia non presencial puidese requirir

Se contemplan a continuación medidas concretas a seguir segundo o tipo de ensinanza que a situación sanitaria permita impartir.

ESCENARIO A) Actividade lectiva presencial

As clases se desenvolverán na aula cun seguimento normalizado da programación vixente e tendo en conta as actuacións e situacións derivadas da pandemia. Para garantir a protección da saúde e o adecuado funcionamento das aulas se tomarán as seguintes medidas preventivas:

Limpeza da aula por parte do docente entre clases.

Comprobación da presenza de xel hidroalcohólico na aula.

Ventilación da aula ao finalizar a clase, deixando un intervalo de dez minutos no que se abrirá a porta da aula.

Mamparas de protección sempre que sexa posible.

Distancia de seguridade de 1.5 metros entre docente e o alumnado.

Hixienización de mans antes de comezar a clase.

Non producirse intercambio de materiais entre alumnado e docente.

Aplicar os protocolos de seguridade nas actividades e/ou audicións que se poidan organizar.

Implementación de medidas excepcionais puntuais que a situación requira en función da evolución da pandemia.

ESCENARIO B) Actividade lectiva semi-presencial

No caso de ser precisa a semi-presencialidade para o adecuado funcionamento das clases se manterá o horario preestablecido ao comezo de curso.

Os contidos serán impartidos por vía electrónica e empregando os recursos dixitais, telefónicos ou telemáticos xa utilizados durante o pasado confinamento, que permitan darlle continuidade ao traballo presencial de aula.

As medidas preventivas contempladas no escenario A) para a presencialidade, serán igualmente aplicables a este escenario.

ESCENARIO C) Actividade lectiva non presencial.

En caso de confinamento total, o sistema de seguimento será das mesmas características que no período de aillamento anterior, onde os recursos dixitais e telefónicos serán a única forma de contactar co alumnado.

A utilización de aulas virtuais, aplicacións e diversas ferramentas ou programas será fundamental para o ensino a distancia. O envío de vídeos e a realización de traballos prácticos (como a escoita de audicións) e teóricos (como a búsqueda de información dun contido), será o sistema xeral a seguir, sen perxuízo da posta en marcha de novas iniciativas que paulatinamente se podan implementar.

Os contidos programados que requiran dunha presencialidade, como a interpretación en público, serán adaptados á nova situación, por exemplo, coa realización dunha audición virtual.

3. Para a elaboración desta PD e seguindo as directrices establecidas na CCP

Considéranse as seguintes directrices:

3.1. Análise e valoración das aprendizaxes imprescindibles que se impartiron e das que non se impartiron no curso 2019/2020. Aquelas aprendizaxes non impartidas e que respondan aos mínimos esixibles, serán tidas en conta dende as primeiras clases e se traballará sobre eses contidos especialmente.

3.2. Análise e valoración dos resultados da avaliación inicial de materia coa finalidade de detectar as carencias e necesidades do alumnado,

3.3. Incorporación das aprendizaxes non adquiridas á programación do novo curso escolar, que serán traballados e repercutirán na nota do primeiro trimestre segundo os criterios de avaliación da programación..

3.4. De ser precisa a docencia non presencial debido a un cambio na situación sanitaria, se traballarán ao longo do curso os contidos mínimos de cada curso en particular, e non se abordarán novos contidos ata ter cumpridos eses mínimos por parte do alumnado..

3.5. Os obxectivos que o alumnado poderá lograr como consecuencia da adaptación das programacións serán, alomenos, os contemplados nas programacións como mínimos.

4. Plans de reforzo e recuperacion coa finalidade de que o alumnado recupere as aprendizaxes imprescindibles non adquiridos no curso 2019/2020

Os plans de reforzo que sexan precisos serán personalizados, en función das características do alumnado. Serán estratexias individualizadas, cun plan de estudo técnico ou artístico adaptado, e sempre tendo en conta a dificultade que para todos supón esta situación que nos toca vivir.

5. Medidas de atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao

Quedarán reflectidas na avaliación inicial e no documento de seguemento individualizado onde se establecerá un rexistro dos avances. Se realizará unha revisión trimestral das medidas adoptadas para introducir, se é o caso, os axustes necesarios.

6. Alumnado con dificultades derivadas da fenda dixital

Realizarase unha enquisa entre o alumnado para poder saber a dispoñibilidade de material informático e de telecomunicacións na súa casa (ordenadores, tablets, smartphones, smart tv, webcam, impresora, escáner, programas, sistemas operativos, apps...), así como a

disponibilidade de conexión a internet para saber en que condicións se pode levar a cabo a teledocencia en caso de ensinanza semi-presencial ou noutros supostos de confinamento.

Respectando a metodoloxía descrita na presente programación, empregaremos de xeito preferente os recursos dixitais que están ao alcance de profesorado e alumnado, especialmente en escenarios de semi-presencialidade ou en caso de confinamento. Estes recursos serán consensuados co alumnado para que sexan realmente efectivos, e poderán incluír videochamadas, información a través de redes como WhatsApp ou similar, etc. Se primará o emprego de medios proporcionados pola Consellería, sempre e cando o alumnado teña acceso a eles.

7. Procedementos de avaliación

Serán os dispostos na programación xa que tanto no caso de ensino presencial como ensino non presencial, consideramos que na nosa materia se poden e deben manter os contidos e obxectivos reflectido